

M. 11. 49.
DE NUPERA

HOMERI

EDITIONE

LUGDUNO-BATAVICA;

HACKIANA: cum Latina Versione, &

DIDYMI Scholiis: Sed & EUSTA-

THIO, & locis aliquot insignioribus
ad *Odyssæam* pertinentibus

Item, SUPER LOCO

HOMERICO,

Dubiarum apud antiquos interpretationis,
quo DEI in hominum tam mentes,
quam fortunas Imperium asseritur:

BINÆ DISSERTATIONES:

Auctore, *Merico Casaubono*, I s. F.

LONDINI,

Typis *Tbo. Roycroft*, Impensis *Joh. Shirley* apud
quem prostant venales ad insigne Pelicani in vico
vulg. vocat. *Little Britain*, 1659.

Ms. 11.11.

1579:93

JOH. GEORGIO GRÆVIO,
Viro doctissimo &
Humanissimo, M. CASAUBONUS
Is. FIL. S.P.

Quonquam hæc inter
nos, (*ut Comici verbis
utar*) nupera admodum no-
titia est; vir *Clar.* & te pub-
licam hanc meam compellatio-
nem miraturum non absimile
veri sit: me tamen non una
A 2 causa

causa impulit, ut ita facerem.
Nam primo, Diatribam il-
lam, de duabus alteram, quæ hic
publici sunt juris; tu, cum pe-
risset eam putabam, restituen-
dam mihi curasti: quæ si digna
fuit, quæ non periret; tu dig-
nus, cui vitam & incolumita-
tem suam acceptam, salva illa
publice profiteretur; & qui jam
prodeuntis in vulgus patrocini-
um susciperes. Sed & altera
quoque causa accessit. Anno
puto, plus minus duo, cum tuis
primum humanissime provoca-
tus, cœpit hoc inter nos mutua-
rum literarum commercium:
quod

quod per aliquot menses utrin-
que ita excultum est ; ut nihil
minus quam quod accidit, veren-
dum videretur. Accidit autem,
ut cum tu libros aliquos, qui gra-
tissimi mihi fuerunt, muneri
misisses ; & ego vicissim ali-
quos, quos tibi non ingratos fu-
turos sperabam, ^{εις ἀντίδωρον} mit-
tendos crederem : (quos etiam
literæ comitatæ sunt : quibus
& alteras, alia via missas, ne
tibi cunctatio mea, siquid priori-
bus meis accideret, suspecta es-
set, paulo post addidi :) accidit,
inquam (quod miratus sæpe sum,
nec adhuc cum venit in mentem

mirari defino:) ut ab illo tem-
pore, cum jam plus anno præter-
ierit; quid libris aut literis
factum sit, rescire nullus potue-
rim. Cum igitur aliæ viæ non
succederent, hac occasione usus
sum, ut si adhuc (quod opto &
spero) vivis, & vales; et meam
fortasse cessationem non minus
miraris; aut etiam indignaris:
hac publica mea compellatione,
in nulla culpa esse me intelligen-
tes. Plura libenter scriberem,
de Philostrato præcipue: ad
cujus editionem, si in proposito
pergis, & vita suppetit, aliquid
fortasse conferemus, quod tibi
usui

usui esse dicas. Sed hæc alias pluribus, cum de præsentis tuo statu certior ero. Vale, vir doctissime, & hoc quaecunque est, æqui boniq; consule.

Londini: in ædibus Cotto-
nianis: postrid. Non.
Apr. partæ Sal. an-
no 1658.

Domino Gronovio, raræ, his præsertim temporibus, eruditionis & diligentiae viro; plurimam a me, quaeso, ut amicissimo, cum videbis, aut scribes, salutem.

DE

Corrigenda.

P Ag. 21. l. 1. lege: corr. poterat, sustulerunt; & in h. p. 39.
14. ἐλαύζω, p. 41. 11. ageret: 15. crederet, p. 48. 6. ut
Buxt. p. 55. l. 4. Belgium p. 56. 9. hunc laborem, l. 23. sibi
v. p. 74. l. 5. ceteris, l. 23. Christum.

DE NUPERA
HOMERI

Editione Lugduno-Batav.
Hackiana, &c.

DISSERTATIO.

Riennium, & eo amplius
est, cum Homericæ, quæ
tum Lugduni Batavorum,
cum Græco Scholiaste,
accurabatur, editionis spe-
cimen, à *Franc. Hackio*,
multorum librorum editione nobili
typographo, dum de nova *Polybii* editi-
one inter nos agimus, ad me missum
est: in quo cum spectabilis esset ele-
gantia characterum, & alia superarent,
quæ ad exteriorem librorum commen-
dationem pertinent ornamenta; fa-
ctum est ut non parvam ex eo volup-
tatem

tatem caperem. Nam is ego sum, qui *Homero* tantum tribuo, quantum hominem verecundum, & literarum amantem, ei qui tot ætatum præscriptione princeps ingeniorum; bonarum omnium artium & doctrinarum seminarium; humanæ denique sapientiæ apex audiat; tribuere fas est: & ea videbam tempora, quibus nulla bonis ingeniis & literis infestiora, ullam vidisse ætatem, pridem est cum sentio doleoque. Quid enim mollius dicam, aut censeam, cum hinc fanaticorum, qui γυμνῶν, quod aiunt, κεφαλῇ quicquid humanæ eruditionis est, à sua, magno clamore, proscribunt Republica; non numerum tantum, sed & authoritatem per bella civilia paucis annis adeo crevisse videam, ut sint ex eo numero non pauci, qui ***** illinc tam multos esse, qui quamvis verbis, ut suis inventis gratiam & authoritatem concilient, æquiora præ se ferant; nominibus illi tamen, & scriptis antiquorum, quibus hætenus res stetit omnis literaria, petulanter obtrectare gloriosum sibi ducunt, eaque
ex

ex manibus studiosæ juventutis excutere, quantum in ipsis est, scriptis & factis, omni ope & opera contendunt? Ut eos omittam, qui dum *methodos*, & compendia nescio quæ sua nobis venditant, & breviorẽ (si Diis placeat:) ad eruditionem viam promittunt, tanto à vera eruditione quos suis jactationibus irretierunt, abducunt; quantus qui in ipsorum nugis & ineptiis percipiendis impenditur labor. Hæc cum certa sint, & omnibus publice, nisi iis qui volgivaga hac dementia correpti sunt, nota: in aliquo pretio bonos adhuc libros esse; adhuc superesse, qui veteres probatos scriptores tanti faciant; ornent; & ornatos gaudeant; sed inprimis, suum adhuc *Homero* (qui vel unus quandiu legetur, amabitur, publicis expetetur votis, non metus est, ne meliores penitus exulent expirentve literæ;) constare honorem, & dignitatem; quis literarum amans non impense gaudeat?

Delectatus igitur hoc specimine, dum animo meo tantisper hac occasione obversatur *Homerus*; venit interim

in mentem locus *Homericus*, de quo quia præter alios insignis semper visus est, aliquid olim commentatus eram. Hanc igitur commentationem meam cum ad *Hackium* ea lege transmissem, ut si ad ea quæ parabat in *Homerum*, opportunam judicaret, uteretur; sin minus, remitteret: quid ille judicaverit, nescio: nisi quod id certum, bibliopolam *Londonensem*, cujus opera uterque usi eramus in mittendis literis, tanquam sibi (neque de fide ejus dubitandi causa erat) ab ipso responsum renuntiassè, libenter illum, quæ missa erant, accepisse; & quando per me liberum esset, id maluisse, ut edenda retineret, quam remitteret. Post bene longum tempus, cum nova illa *Homeri* editio prodissset in lucem sine ulla dissertationis istius mentione: sed nec ad nos ne tunc quidem, postquam *Homerus* ille aliquot jam menses vœnalis prostituerat, vel ipsa remissa esset, vel verbo saltem, quo mutati consilii ratio nobis aliqua constaret, factum satis esset: apud amicū isthuc tunc agentem, pro re nata, mutuoque literarum officio, recens in-
ito,

ito, questus hanc injuriam; aut si hoc in re tam parva nimis est, negligentiam: quod ex pacto diu ante fieri debuerat, tandem ipsius opera præstitum est, ut ad nos qualis fuerat missa, integra & illibata rediret. Abdideram in scrinia, ubi latere cum non paucis id genus aliis (quod & fortasse præstitisset) tuta diu poterat, nisi inexpectata occasio reduxisset in memoriam, eademque tandem extrudendæ ei foras fuisset: quæ nunc occasio (si lectore, ut speramus, non nolente fiet) à me proferetur; & hujus etiam, quæ nunc comines illi prodit, ratio reddetur.

Cum post obitum chariss. conjugis, sex admodum annis inde jam lapsis, quod id unicum fere vitæ solatium relictum erat, diuturno ejus desiderio, in languorem, postea & morbum incidissem; qui annum unum & alterum ut de vita sæpe desperarem, gravissime me exercuit; tandem ita volente Deo, hætenus eluctatus sum, ut si porro valere vellem, labori & gravioribus studiis renuntiandum, & illud præcipue curandum esset. Eo redactus igitur,

6 De nupera Homeri edit.

ut & vita laboriosa, sed & domestica solitudo pari studio vitanda essent : amicorum indicio & procuratione, à viro nobilissimo & ingenii dotibus multiplici doctrina excultis, ornatissimo, *Johanne Cottono, Thomæ Fil. Roberti* (celeberrimæ illius, quæ *Cottoniana* vulgo audit, Bibliothecæ fundatore :) nepote, invitatus sum, ut in studiis ipsi philologicis comes essem, & adjutor. Accepta libenter, quantum valetudo pateretur, conditione, qua nulla temere potuit alia optabilior aut opportunior contingere : cum alia erant, à quibus auspicari visum ; tum inter alia occurrebat *Homerus*, cui acri vir ingenio, tantum sua sponte deferebat, ut unicum illum columnen eruditionis sæpe me non dissentiente, prædicaret. Caterum, quia *Iliadem* diligenti lectione triverat, ut bona pars memoriæ hæreret : *Odyssæa* delecta est, quam junctis operis legeremus. Ego *Homeri* textum, cum *Eustathii* Commentariis : ille, nuperam illam Græco-Latinam editionem Lugdonensem cum *Didymi* scholiis, ante oculos habebat. Præsto
erant

Dissertatio I.

erant & aliæ Homeri editiones, ut Gyphania utraq; : Amstelodamensis, anni partæ salutis 1650. aliæ, quæ Homerum purum putum, sine versione scilicet aut Notis ullis, exhiberent. Cum autem oculos interdum, ut fit, in adversam versionem Latinam, quam Lugdunensis ista editio *Hackiana* exhibet, conjiceremus: quanquam talis illa plerumque reperta, qua carere sine damno possemus potius quam quæ laudari mereretur: primo tamen, non adeo mirari, aut indignari, ut qui dudum experti essemus, quantum vulgatis istis versionibustribuendum sit. Postea tamen cum in non pauca tam portentosa incidissemus, ut exemplo res carere (si forte librum unum, aut alterum excipias) videretur; & vix oculi, præcipue qui cæterum editionis istius apparatus cogitaremus, fidem facerent: seria res animadversione digna tandem visa est. Cum enim aliorum in quocunq; genere scriptorum Græcorum versiones extent haud paucae, quas merito laudamus: etiam illorum, in quibus labor longe major, & diffi-

B 4

cultas,

cultas, ingenia non vulgaria detertere poterat: quis non miretur fati Homericæ iniquitatem, cui cum palmam dent omnes ingenii, & in omni laude, longissimo intervallo præcellentem agnoscant: nondum tamen repertum esse, qui tot insulsißimi interpretis hallucinationibus & barbarismis horrentem & squallidum, & quidvis potius appellandum quam *Homerum*; meliore cultu ornatum & politum, Latinis auribus proponeret? Nec adeo tamen *Homeri* ipsius injuria commovebar, quem nemo, qui sapit, ex versionibus vel accuratissimis, nedum vulgaribus, æstimabit: sed tyronum præcipue intuitu, quorum teneros animos, cum amore & admiratione Poetæ incomparabilis imbui, reipublicæ literariæ & posteritatis adeo intersit: mirum ni tot impactæ cruces, & tenebræ offusæ, ubi Græca plerunque liquidissima sunt & elegantissima; vel de proprio cogant ingenio desperare; vel alieno (*Homerum* intelligimus:) immerito obtreâre. Cum igitur hanc meam indignationem apud multos, ut ferebat

bat occasio, liberius expromsissem, ut aliquem, si posset, qui tanto malo mederetur, excitarem : rem tandem longe aliter habere, quam putabam intellexi. Aliquot enim post mensibus cum virum nobilem, quo mihi jam notiozem, eo magis amabilem & charum, ad paterna prædia non uno loco sita, pro re nata, & anni tempore se conferentem, comitatus essem : opima illa quidem, & iis rebus quæ ad splendorem faciunt, abunde instructa : sed eo tamen mihi gratiora, & jucundiora, quod ubique libris referta, (ut Romanas antiquitates, quæ ad rem Britannicam faciunt, undique conquisitas & huc translatas taceam :) reperirem : inopino mihi incidit in manus versio Homerica, quæ cum sine dubio vulgatissima sit, & omnibus (sed & mihi olim fortasse) satis nota : tum certe mira, & pene incredibilis accidit. Portenta enim illa (ad 600. ausim dicere ; nec pauciora, quamvis properantes, observasse crediderim :) verborum, aut omnia, aut pleraque sublata, non inſœliciter, unius hominis aut duorum ad summum, industria

dustria *Francisci* scilicet, & *Æmylii Porti*, *Cretensium* reperi. Sed & *Sebast. Castalioni*s editio postea oblata est, quæ si non tam pura & defæcata est, quam *Æmyliana*; at longe tamen purior & defæcatior illa jam tum, An.D. scil. 1567. quam sunt istæ posteriores, quarum antea meminimus, & quorum copiam nobis fuisse, *Udyssæam* aggredientibus, diximus. *Giphaniæ*, omnium quas hætenus vidimus, impurissimæ. *Amstelodamensis* autem, quamvis multa correctæ exhibeat, quæ peccat enormiter *Hæckiana*: at illa vicissim plura, aut certe non pauciora admittit, quæ *piationis* non minus egeant, quæ in *Hæckiana* recte habent: ut de duabus, cum neutra tolerabilis sit, cum utraque tanto tempore posteriores sint istis melioribus; quam tamen pejorem statuas, hæreas. Unde autem factum, quod hæc *Lugdunensis* editio, quæ tantam præ se fert elegantiam, tot versionis ulceribus, scæda & deformis in lucem exiret, meum non est conjicere: nisi dicemus, illis fortasse commissum negotium, qui cum harum literarum adeo
rudes

rudes & ἀμύητοι essent, ut de tot mendis nulla vel minima suspicio ipsis oborta esset; de iis, aut propria, aut aliena opera tollendis (quod tamen, in plerisque, vel mediocriter docti facile poterant :) curam suscipere, aut solliciti esse, non poterant utique. Quidvis certe potius crediderim, quam illos quorum præcipue intererat, tam illiberalis facinoris, & παδυσρίας conscios fuisse.

His ita indicatis, quæ non taceri, publicæ utilitatis intererat; ad alia libenter pergeremus. Sed ne quis tamen nos (ut sunt ingenia :) præter verum & rei meritum εὐτεταγμένως suspicetur, aut prudens etiam calumniatur; quanquam putidius, & alias injucundum, in his tam minutis, & quæ ad aliorum reprehensionem pertinent, immorari: proferemus tamen aliqua quæ ad innocentiam nostram tuendam, sufficiant. Ac primo, integros aliquot versus, hinc inde, ut se nobis offerunt, adducemus, ex quibus discrimen versionum quivis intelligere possit.

Odysf.

12 De nupera Homeri edit.

Odysf. δ'. edit. Lugdun. p. 68. in
 verbis Menelai, labores Ulyffis in obfi-
 dione Trojæ narrantis & exaggerantis :
 Et hæc, inquit, αὐτῶν (*ipsum*, i. e. *in pro-*
pria persona;) [semel] pati, lex fati fuit :
 mihi vero ex recordatione ipsius, & eo-
 rum quæ pro nobis passus est, dolor, qui
 quotidie recurrit, & quem nulla dies
 (ea enim vis hoc loco istorum verbo-
 rum αἰὲν ἄλαστον • & est elegans in ver-
 bis antithesis :) minuet.

—— τῷ δ' ἀρ' ἑμῶν

Αὐτῷ κήδ' ἔστιται, ἑμῶι δ' ἄχθ' αἰὲν ἄλαστον
 Κεῖν.

Portus optime, verbum verbo reddens:

—— *Huic enim futurum erat*

Ipsi, dolores ut essent : mihi vero mæror
semper graviss. quem nulla oblivio deleret
illius causa.

Versio vero Lugdun. (si versio dicen-
 da est :) p. 68.

—— *Huic futuri sunt*

Ipsi dolores fieri, mihi vero tristitia sem-
per incessabilis,
Ob illum.

In verbis, primum; quis unquam
 tam

tam barbarus ita locutus est; aut quis ita loquentem tantus Oedipus ut intelligat, *futuri sunt fieri?* sed in re tamen majus peccatum, cum quæ præterita narrat Poeta (quod & res exigit ipsa, & ratio τῆς ἀντιθέσεως in verbis:) tanquam futura (labores Ulyssis scilicet) hic proponuntur: Hoc saltem Castalio dudum emendaverat, dum vertit, *futuri erant*; non, *sunt*: nam cætera, nihilo melius. Sed ista deinceps omitemus, & lectori relinquemus: versiones ipsas proposuisse contenti.

Eodem libro, Lugd. ed. p. 91. Ulyssis, Regis Ithacæ, innocentia, sive clemens gubernatio his verbis à Poeta proponitur:

καὶ οὐδ' ἔστιν πῦμας ἀπὸ δαλον ἄνδρα λυγρῶν.
Castalio: *Ille vero nunquam prorsus improbe cuiquam fecit.*

Portus, ut vim verborum Græcorum plenius exprimeret, aliquanto laciniosius:

Ille vero n. pr. [ullum facinus] impium in quemquam virum fecit.

Lugdun. ed. p. 91.

Ille vero n. pr. improbum virum egit.
Hom.

14 *De nūpera Homeri edit.*

Hom. lib. θ'. de Phæacum navibus :

— ἔκ' ἐπὶ σφιν

Οὔτε τι πικρὰ δύναι ἐπὶ Νόος, ἔδ' ἀπολίσσεται.

Vertit Portus : — *neque unquam ipsis
Aut damni quid patiendi subest pericu-
lum, aut percundi.*

Castalio : — *neque enim ipsis
Neque detrimentum patiendi est metus,
neque percundi.*

Lugdun. autem : — *neque n. ipsis
Neque aliqua parte offendere accidit
timore, vel perire.*

Lib. λ'. Lugd. p. 236.

Ἡ χερσὶν φίλου ἀνδρὸς ἰδέσθαι τιμήν τε.

Poterat aliquis hæere fortasse, nisi Scholiastes Gr. (ut Eustathium omittamus) πρῶτον, exposuisset ὁ τιμώτατον sed nec ipsa res aliam expositionem patitur. Bene igitur Portus :

Quæ aurum dilecto viro habuit charius.

Hunc sensum & Euripidis in Medea verba confirmant :

Εἴτ' ἂν ἡμᾶς ἀξιοῖ λόγῳ τινός

Γυνὴ, φροδίσσι χρημάτων οἷόν' οἷδ' ἔστι.

Lugdun. autem :

Quæ aurum dilecti viri accepit pretiosum.
Eodem

Dissertatio I.

15

Eodem libro, Lugd. ed. p. 248. Verba Poetæ elegantissima, in commendatione operis exquisitæ & inimitabilis artis :

Μὴ τεχνούμεθα μὴδ' ἄλλῃ π τεχνήσασθαι,
Ὅς κείνον πλαμύνα ἢ ἰγυῖσθαι τέχνη.

Portus :

*Nec tale ante fecerat, nec aliud facere posset,
Qui illud lorum sua aptaverat arte.*

Castalio : *Nec aliud fabricatus est, nec
aliud fabricabitur,*

Qui illud lorum sua elaboravit arte.

Lugdun. autem :

*Ut qui illud efficit aliud quidem efficiat,
Qui illud lorum opposuerit arte.*

Lib. x. Lugd. ed. 203.

ὦ φίλοι, ὃ γὰρ πῶς καταδυσόμεθ' ἀχνύμεσθαι φη,
Εἰς αἶδμα δόμου, φρὶν μῶρσιμον ἡμᾶς ἐπίλθῃ.

Portus : *O amici, nequaquam porro descen-*
demus, quamvis tristes simus,

In Plutonis ædes, antequam fatalis dies ad-
venerit :

Ita & Castalio, iisdem fere verbis.
Quantum autem in his verbis momenti
sit, ad compescendum immoderatum
luctum, & erigendos vel afflictissimos ;
quantum venustatis etiam, si cum de-
bita

bita emphasi & energia pronuntientur ;
lectori judicandum relinquo.

Lugd. ed. *O amici, nondum enim descen-*
dimus, tametsi tristes,

In Plut. æ. anteq. f. d. adveniret.

Haud adeo magnum discrimen in ver-
bis apparet ; sed magnum tamen est
sententiæ, mutatis verborum temporibus.

Lib. ξ'. Lugd. ed. p. 307. Boni famuli
character proponitur, absente
Domino bona domini sui non minus
curare, & in obeundo munere non minus
strenue se gerere, quam præsentè :

— *Χαίρε δ' Ὀδυσσεύς,*

Ὅστι πά εἰ βίβη δαυήδης ὁρῶν ἰβήθ.

Portus : — *Letabatur autem Ulysses,*
Quod opum suarum curam gereret, licet
longe abesset.

Cast. in eandem sententiam :

Quod ei facultates curabat absentis.

Lugdun. autem :

Quod sue vite curam gereret :

ex quo potius colligamus, eum genio
suo indulgisse absente Domino (qualis,
in Evangelio, servus malus alicubi pro-
ponitur) quam quod dicit Poeta. Et
quamvis

quamvis βίος utrumque pro re nata complectatur; aliud tamen βίος, aliud βίωτος.

Eodem libro, Lüg. ed. p. 289. tria scita prudentissima, sapientissimus Poeta complectitur: Frustra esse hominum labores, nisi Deus adsit & adspiciat: Non alios, aut illos potissimum Deum juvare, qui quod in ipsis est, sedulo præstant: Quibus Deus faveat, & eorum opera prosperet; eosdem & hominibus gratiosos evadere, & ab illis æstimari. Quæ singula per se eximia, longe tamen insigniora merito censeantur, si cum S. Scripturæ locis, quibus idem docemur, componantur. In quibus id quoque notari dignum, Stum Paulum eodem quoque verbo, quo hic Homerus, usum esse, ὁ Θεὸς ἡνέκαται & αὐξάνει Θεός * 2 Cor. 3. 6, 7.

Ὅς καὶ ἐμὶ ἐσθλῶς ἐρίλῃ, καὶ κλῆσιν ὁπάων,

Οἷά γε φ' οἰκῆν ἀναξ Ἰνδυμῶ- Ἰδωκαν,

Οἷ ὦν τε, κλῆρον τε, πολυμήτην τε γυναιῖ,

Ὅς οἱ πολλὰ χάρις, Θεὸς δ' ὅτι ἔργον αἰεὶ

Ὅς καὶ ἐμοὶ τίδ' ἔργον αἰεὶ εἶναι φ' ἔπει μῦμον.

Portus, ut in re tam gravi debuit,
plenissime & expressissime, ut vel incau-
tus lector adverteretur :

*Qui me valde diligebat, & possessionem
dedit,*

*Quantam suo familiari Rex benignus
dederit,*

*Domumque, bonaque, optatissimamque
uxorem :*

*[Ei inquam servo] qui operam suam do-
mino diligenter navaverit, cujusque
labori Deus dederit incrementum :*

*Ut & mihi hoc negotium angetur, in quo
occupor.*

Lugdun. autem :

*Qui me accurate diligebat, & poss. præbuit,
Tanquamque suo familiari rex ben. dedit,
Domumque, portionemque, optatissimamque
uxorem,*

*Qui sibi multa laboraverit, Deus autem ne-
gotium auxerit:*

*Sic & mihi hoc negotium angetur, quo de-
tineor.*

Quis tam foelicis ingenii, ut ex his se
expediat, & sensum aliquem commo-
dum, nisi Græca consulantur, eruat?

Non tantum sententiæ damnum, fa-
teor ;

teor ; sed major in verbis singularibus
hallucinatio, in loco huic propinquo,
ubi procorum iniquitatem Eumæus
subulcus exaggerans, ait eos esse pejo-
res piratis hostibus, qui facta in terram
aliquam impressione, contenti naves
suas spoliis implevisse, quasi divinam
ultionem aliquatenus reveriti, alio se
conferunt, nec terris quas semel spoli-
averunt, incubant, & incumbunt :
quod contra fiebat à procis, quotidianis
hostibus, & spoliatoribus domus Ulys-
sis :

Καὶ μὴ Δουρανίης καὶ ἀνδρῶσι, οἳ τ' ἐπὶ γαίης
Ἀλλοσεῖν βῶσι, καὶ σπιν Ζεὺς ληΐδα δῶν,
Πηλοῖδους δὲ τα ρῆα ἔχον οἰκόνδε ἱερῶν·
Καὶ μὴ τοῖς ὀπίθ' ἐκείνων δῖος ἐς σπιν πῖπῃ.

Portus :

*Et quidem hostes & iniqui, qui terram
Alienam invaserint, & quibus Jupiter
prædam dederit,*

*Impletis vero navibus redierunt domum
quisque:*

*Verum his ultionis divinae timor in ani-
mos cadit.*

Lugdunenses autem :

Et quidem hostes & in. qui in terra

20 De nupera Homeri edit.

Aliena vescantur, & ipsis Jupiter præ-
dam dederit;

Impletis vero navibus redierunt domum
quisque :

Et q. his curæ potens timor in animos
cadit.

Quam scæda & ridicula in duobus illis
prægnantissimis (hic quidem certe :)
verbis (βῶσι & ὄπισ·) hallucinatio ?

Lib. φ'. Lugd. ed. p. 440.

—— ἔκλον νῆος ἀμφοτέρωθεν

Βύβλινον, ᾧ ἔ' ἐπίδυσσι δούρα.

Portus : —— *instrumentum navis hinc*
inde remis impulsæ

Byblinum, [i.e. funis nauticus] quo li-
gavit fores.

Optime & ex byblo Ægyptia confecta
fuisse Χονία, sive funes nauticos ; sed
& vela, docet Theophrastus *De Hist.*
Plant. lib. 4. Ald. ed. p. 54.

Lugd. autem editio :

—— *lignum navis circumagitabilis*

Byblinum, quo ligavit januas.

Scirpea vincula, aut viminea, aut ex
teneris arborum ramis, lignea fortasse
dici possunt : sed ex ligno navis facta
vincula ;

vincula; quis patienter audiat?

Libro λ. Lugdun. ed. p. 225. in nobili illo de futuro Ulyssis statu, tum de morte ipsius & mortis ratione vaticinio, quod & lib. penultimo repetitur, tam multa peccata sunt utroque loco, ut non tam interpretes egisse videantur, quam homines qui bonam mentem & sensum communem abjura-verint. Quia prolixior est locus, insigniora quædam indicasse sufficiet. Ait Homerus, aut ipse potius Ulysses narrat Homeri verbis, monitum se oraculo, ut post procorum cædē, sublato in humeros remo, suscepta peregre profectione, non ante gradiendi finem faceret, quam ad homines perveniret, qui cibum sine sale comederent, & rerum maris adeo ignari & expertes essent, ut cum remum illum, quem humeris gestare jussus erat Ulysses, adspicerent; qui *remum* scilicet nunquam vidissent, aut fortasse, vel fando audivissent; mirarentur, & *ventilabri* id genus esse crederent, & eo nomine nuncuparent. Tum vero quibusdā, quæ præcipiuntur, ibi rite peractis, domum, reducem longa

22 *De nupera Homeri edit.*

pace & tranquillitate, ad seram usque mortem fruiturum. Ecce ipso statim initio, λαβὼν ὤμους ἐπὶ ἱμῶν, *accepta fabrefacta nave* : an non consulto consilio factum quis merito suspicetur, ut lectoribus illuderent ? Quis enim alioquin ἐπὶ ἱμῶν, & quidem humeris gestandum, *nauem* (ut ὤμους, & ἀερός vel ἀνρός imperitissime confusa omittam :) reddidisset ? Sed in istis, Φῆν Ἐγηρηλοῖον ἔχειν, &c. *Dixerit se ventilab. hab.* &c. non minus graviter peccatum, cum totius vaticinii sententia inde præcipue pendeat. Ita enim, non Ulysses, sed viator, gestans humeris, quod *ventilabrum* hic appellatur, inducitur. Fateor quidem etiam in Porti editione quam habeo, ita reperiri : *se* ; non, *te* ; quod sensus requirit. Sed cum reliqua non hic tantum, sed ut plurimum, correctissima sint ; probabile est, & æquitatis ratio postulat, ut ita judicemus, *te*, illum ; non *se* voluisse ; & quod aliter exhibent libri, id vitio typographi contigisse. Nisi fortasse, idem etiam lib. Ψ. repetitus error incogitantiam scribentis potius

tius arguat. Quod ego tamen, cum
tanti momenti sit hæc hoc loco vocula,
vix crediderim : ac illud potius. sed
lector, ut volet. Nos ad Lugdunen-
sem redeamus. Dicet aliquis fortasse,
quædam à nobis hic reprehensa ; lib.
Ψ. correctæ reperiri. Recte : sed idem
addat, ibi etiam præter illa quæ hic
commissa sunt, quædam non minora
deprehendi : ut cum Φῦν, quod hic
non male, *dixerit* ; ibi putidissime, *ap-
paruerit* : redditur. Et quis egregios
illos correctores, quibus harum rerum
cura commissa est, non bene provincia
sua functos dicat, qui hæc tam contra-
ria, tam stulta (saltem si Latina intel-
lexissent) non adverterunt : Aut, qui
fuit eorum stupor, advertere non po-
tuerunt ? Cæterum non Lugdunensi-
bus tantum, sed aliis quoque merito
condonemus, si in prædicenda ratione
mortis Ulyssis ; ἡ δὲ ἀλδς illud, in quo
ambiguitatem sensus, prout una voce,
vel divisim duabus scriberetur, aut e-
nuntiaretur, captavit ingeniosissimus
Poeta ; verbum Latinum, quod illi
C 4 respon-

responderet, & eidem ambiguitati obnoxium esset, non invenerunt. Poterat tamen aliquis fortasse tentasse, ut non omnino conatu suo excideret. Certe apud Persium, *maris expertus*, (ut notant doctissimi viri :) ambiguum est, & contrarias significationes admittit: quod hic etiam non male, si quis id agat, accommodari possit: sed & aliud fortasse reperiri, quod magis etiam conveniat. Nos enim hoc obiter tantum, ut scribenti se, non quaesitum, obtulit. De eventu autem hujus partis vaticinii, siue ratione mortis Ulyssis, & quam vere non *in mari*, (siue, naviganti :) id est *ἐξ ἁλός* sed *ex mari* tamen; id est *ἐξ ἁλός* præter ea quæ afferunt Eustathius, aliique; consulendus etiam (si lector est tam curiosus :) Philostratus, in *Vita Apollonii*.

Sed iterum in viam: quanquam putidi laboris nimium quantum jam tæder; ut discant tamen harum rerum minus intelligentes, aliquid in libris præter chartam, & typos æstimare; pergamus. Consulto illa omittimus;

in quibus aliqua difficultatis species, aut
vero dubitandi causa. Sola notamus
pauca de multis, quæ à pueris & tiro-
nibus, his operatis, animadverti, &
corrigi poterant. Qualia P. 69. & 88.

ἀνεγάρτο immixta erant, pro, *perfecta*
erant. P. 77. *ὕπερβιον ὕβεν ἔχοντες*
immensam injuriam habentes: pro, *inso-*
lentissimi, vel *inusuata insolentia præditi*.

P. 104. *ἐπεὶ ἔτι ἦδαν νύμφη* quo-
niam adhuc placuerat nympha: pro, quo-
niam nondum placuerat n. [eum admit-
tere scil.] vel si *νύμφη* in nominativo,
quod etiam probat Didymus, scriba-
mus: *quoniam non amplius delectabatur*
nympha. Si quis hoc ad errata typo-
graphica malit referre, de quibus infra
dicturi sumus, per me licet. Sed hoc
causam Lugdunensis editionis nihil ju-
vat, ut mox apparebit. Pag. 219.

Ἀριεὶς χατίδιον αἰνὸν ἡλιώτε μάλ. Mascu-
lum alligavit arietem (an sunt & arietes
fœminæ in Belgio? sed tum quoque
non *Ἀριεὶς*, sed *ἀριεῖον* esse debuit:)
semellamque n. pro, *Arietem alligavit,*
ovem-

26 De nupera Homeri edit.

ovemque, *fam. n.* P. 173. ἀειδείχεται :
justissime ; (quasi à δίκη) *pro, inclyte,*
vel illustrissime. 294. ὅπως ἀπὸ φύλον
ὄληται . ut à generatione pereat : *pro, ut*
genus pereat. 316. ἔῃ ποτατὸ ἔργον αἰσχρὸν
ὅ . persolvit opus indecorum : *pro, ὅ ul-*
tus est facinus indignum. 446. περι-
ρῆδης δὲ τραπέζῃ κάππεσι διμθεῖς . *Pro-*
jecta autem mensa , Decidit torquens se :
pro, aspersus autem [sanguine scil. sed
& alias interpretationes habet Did.
verbi περιρῆδης . sed nullam quæ ad
mensam reterat, quod insanum :] *cir-*
ca mensam Decidit circumactus. Et mox,
ἰῦδατα, aquas : *pro, fercula, cibos.* Paulo
post, περιπλήει τῶας . obscuriora vi-
deri possint ad interpretandum ; nec
expectandum ab ista tot monstrorum
foeta versione. Portus tamen non ma-
le, Eustathium secutus. Pag. 454.
αἰολὸς οἷσ' ἑσ' ὅς . *varius impetus :* *pro, ex-*
agitator æstus : *vel asilus.* P. 340. ἰσὺν
ρεῖσι . *rectitudinem :* *pro, consilium, mentem :*
τῆς ἀφροσύνης διάθεσιν, ut ibi Scholiastes.
Et

Et ibid. mox, *ἡλιεύς*, *sava*; pro, *innocentes*. Et eodem libro, Pag. 345. *ἑπιστάδοι*: (ita enim ibi excusum: neque alia lectio *ἐπιστάδοι*, quæ versionem ibi positam peperit, ullibi posita:) in *stabulo*. Plane ut P. 182. cum duplex lectio in codicibus Homeri reperitur, *ἑθύσαμιν*, & *ἑμῆσαμιν*. Lugdun. priorem repræsentant (*ἑθύσαμιν*.) & vertunt, *mansimus*: cum tamen illam alteram lectionem nullibi exhibeant. Possemus id genus alia plurima (ut P. 418. *Ἰδοι*, *proprie*; pro, *sudavi*. P. 429. *Ἐχέσῃ*, *utimini*: pro, *infecti ingruitis*, &c.) cumulare: sed quis finis? præcipue, qui actum jam quodammodo agamus: quod à nobis semper quanta maxima cura potuit, vitatum. Sed quid ab illis speremus; aut quid in illis mirum, & portentosum videatur; qui ne errores quidem typographicos priorum editionum, qui sua monstrositate satis se prodebant, si quis oculis usus esset; & quivis qui Græca vel à limine delibasset, statim deprehendere, parique

parique facilitate corrigere poterat ; in hac tam pulchra editione ; tanquam tot ignorantia suæ, & asininæ confidentiæ monumenta, reliquerunt ? Talia, *veteranus*, pro *veterator* ; P. 105. *Dispicio*, pro *despicio* : P. 157. *Capros*, pro *capros* : P. 290. *Ferebat*, pro *serebat* : P. 291. *Ovibus*, pro *bovibus* : P. 199. *Annuuit*, pro *abnuuit* : 431. alibique. *Abstulisti*, pro *absin'it* : 401. & id genus alia. Porro, correctoribus id Lugdunensibus debeamus ; an ab aliis admissum, & pro bona merce receptum, nobis obtruserint ; nescio : dignum sane istis hominibus, in quibus ignorantia, an audacia magis superet, incertum est. Nam lib. H. p. 136. ἔ τείχεα μακρά, Ἰψυλὰ, σχολόπειαν ἀρηρότα cum primo versa essent (ut & Castalionis editio, toto fere seculo Lugdunensi prior, exhibet :) *Et muros longos sublimes, vallibus munitos* : quod, nescio, quo casu, in posterioribus aliquot editionibus factum ; *murum longum, sublimes valles munitas* : (quod in Gyphaniana utraque :) homines acuti, qui non satis con-

coque-

coquerent illud, *sublimes valles*: Græca autem quid ferrent, non magis ad se pertinere scirent, quam colorum judicium ad cæcos: dignum se facinus ausi, quod proximum erat, *mœnia longa, sublimia, vallibus munita*; arripuerunt; & Homeri lectoribus exhibuerunt. Ita *valli*, murorum munimenta, in *valles* mutati sunt. Eiusdem plane acuminis, & iudicii, quod libro 5. extremo, ubi Græca: (quæ sane sunt pulcherrima:) Ὡς δ' ὅτε τις δαλὸν ἀποδῆναι εἰσέρουσε μαλακῆς, &c. quæ (ut in Castalionis editione :) ita versa, *Ut cum quispiam torrem cinere abscondit nigro*: postea, (incuria typographorum :) τὸ *cinere* excidisset, & excusum esset, (ut in Giphaniæ:) *cum qu. torrem abscondit nigro*: posteriores correctores, Lugdunenses, an alii, hætenus eruditi, ut τὸ *nigro* deesse substantivum intelligerent, nec aliud commodius occurreret; *nigro*, in *nigrum* mutato: *torrem* illi substituerunt. Ita plane persuasum habebant, non facile repertum iri se doctiores, qui Græca consulturi, aut
omnino

omnino lecturi essent. Sed iidem tamen, quasi totum suum acumen in egregia illa emendatione consumpsissent, & jam re tam bene gesta securi esse possent; cum *incedit*, (immani typographorum priorum oscitantia :) pro *incendit*, in proximis versibus reperissent: quod reppererunt, retinuerunt; & eo quoque nos contentos fore speraverunt. Quod autem (ut hoc obiter moneam :) 'Αγρῷ ἐὼς ἰσχατὴς' etiam docti vertunt ibi, *Agro in extremo*: fortasse præstaret, *In domo, in agro extremo*, sive *longe remoto, sita*. Assentientur fortasse, qui quæ docti viri (quibus omnia nos secundum Deum debemus:) in *Lectionibus Theocriticis*, de voce ἰσχατὴς, notaverunt, perspecta habent.

Hactenus de Lugdunensi illa editione, quæ speramus *Hackium*, si vere studia literarum libris edendis promoveri satagit, æqui bonique consultorum, & in deligendis *correctoribus* seu *curatoribus* (ut de quibusdam Latinis ab illo editis nunc taceam :) posthac cautiorem futurum. Objiciat aliquis fortasse,

tasse, hæc qualiacunque, etiam in *Hem. Stephani* editione reperiri: quod illi melius dixerint, quibus illa visa. Sed utcunque res habeat, cum tanta *Stephanus* præstiterit in his literis, quantum ab uno aliquo, qui non divini plane ingenii, & plusquam Herculeæ industriæ fuerit, expectare dementia sit: quis, tam iniquus, hoc ab illo exegerit, ut omnes, quas typis suis excudit, cum meliores non suppeterent, versiones præstaret? Ignorantia autem linguæ Græcæ, talia à *Stephano* præterita esse, ejus sit dicere, qui athletam leonum & pantherarum victorem, à mure aliquo, seu passerulo, ex virium imbecillitate, prostratum fuisse, credere possit. At virum maximum, cum ad alia properaret, multa correxisse, in quæ forte fortuna oculos conjecerat, non parva gratia. *Æmylii Porti* quam laudamus editionem, non potuit ille vidisse, qui jam A. D. 1598. fato concesserat.

Cæterum, cum ista *Æmylii Porti Fr. fil.* versionem, in qua paternos Commentarios accurate se sequi profitetur; lauda-

laudamus ; ut revera laudem non parvam meretur : ne tamen eam tanquam consummatissimam à nobis proponi tirones (quos hic potissimum juvare nobis propositum est) sibi persuadeant, eo nunc nos convertemus, ut exemplis aliquot insignioribus, aliorum, quibus ista cordi, studia, excitemus ; ac Homerus tandem, quoad ejus fieri potest, perfecte intelligatur. Hoc autem primum monebo lectorem, qui versione illa usus est ; sicubi hæere eum, aut dubitare contingat, debere illum Græca scholia, aut Eustathii Commentarios ante consulere, quam pronuntiet. Multorum enim ratio, inde petenda est. Cæterum lib. 2. ἀπὸ πλείστων ἑμῶν * cur maluerit, *quæ facturi erant* ; quam, ut in aliis editionibus, *quæ perfici debebant* : vel in Castal. edit. *quæ perficienda erant*, assequi non possum. Videtur enim hoc sensus requirere. Lib. 3. ἐπαρξάμενοι δὲ πείρασιν * dubito an satis recte, *rem'denuo à poculis aggressi* : quod alii, *initium sumentes à poculis*. Sed & in Martini Crusii, viri Græce doctiss. editione

editione Iliad. α. reperio, à ποτὶς iterum
 exorss. Cum tamen Hesych. ἐπαρξάμενοι,
 exponat ἀπεισιντες. & Did. ib. ἐπαρξά-
 μνοι, τὸ πῦρ ἀρχὴ ποιήσας, ἔπαρξάμε-
 νοι ἔπεισας. Sed & Virgilius in eadem
 re, *Laticum libavit honorem* : maluissem,
libantes poculis : saltem *auspicati à pocu-*
lis. Paulo post : *χεθαπόμενος ἐπέεσι* .
incessens verbis. Sed cur non potius Eu-
 stathium sequamur, & Scholiasten, qui
 φιλοφρονέμενος (quod *demulcens* potius
 dicendum erat) exponunt ? Eodem li-
 bro, *ἄλοχος δέσποινά* . *uxor hera* : reddi
 debuit : an potius, *uxor domina* : vel,
uxor regina : ut lib. ἡ. extremo ? Lib. 4.
φῶχαι ἰέποδες . *phocæ natantes pedibus* : vel,
 ut alii, *carentes pedibus* ; quamvis ista
 authoritate veterum niti quoque non
 negemus ; cum tamen agnoscat in vi-
 tulis marinis pedes (ut mirer eo no-
 mine ab antiquis Grammaticis, Hesy-
 chio & Suida, quasi negasset, eum re-
 prehensum, asseri à Brodæo :) Aristote-
 les non uno loco : & ista alia interpre-
 tatio verbi, ἰέποδες, i. e. *μηδέποδες*, ex-
 D emp'lo,

34 *De nupera Homeri edit.*

emplo, quod sciam, certo careat : ego prætulerim, ut *νέπιδης*, hoc loco Homérico, ἀπὸ γένου, sive *progenies*, exponatur : & ideo fortasse, quanquam de piscibus in genere verum est, speciatim tamen *phoca* seu *vituli marini* tanto magis *progenies maris* nuncupentur, ad discrimen terrenorum animalium, sive vitulorum, quorum magna cum marinis est similitudo. De hoc autem vocis *νέπιδης* usu certissimo, & satis communi, (contra quam viris optime de his literis meritis visum est ;) apud Theocritum, aliosque, dudum viri docti monuere.

Lib. I. p. 253. Καὶ νύ κεν ἀσκήθης ἰχθυέω
Et illæsus pervenissem: deest vox *fortassis*, quæ in Lugdun. edit. typographis aliud agentibus (quid quod & integri versus alicubi transpositi ?) propria sede deturbata, alienum locum in proximo versu male occupat.

Lib. A. p. 117. Καὶ μὲν ἄδαν male ;
grave facinus patrasset: pro, *valde læsus est* ; ut paulo post ibi recte redditur. Non tamen ignoro ita aliquando contingere,
 ut

ut eadem verba in vicinis locis dissimiliter accipienda sint : ut eod. lib. vox $\lambdaέχτο$ sed hic alia ratio : & Scholiastes, $ἑλάβη$ exponit ; ut & Eustathius pariter in eandem sententiam. Lib. α' . p. 354. $Στῆντο δὲ διψάων$ *Stabat autem sitiens.* non probo : melius, ni fallor, antea alii : *Cupiebat.* Nos alibi de isto verbo, & propria ejus significatione, plura diximus : sed & alii, viri doctissimi, in Theophrasti Characteres. Fateor istam explanationem, veterum autoritate fultam videri, Scholiastis & Eustathii ; qui $ἔτατο$ (ut Eustathius :) exponunt. Sed melius & plenius Schol. $ἔτατο ὅτι τῆς ποδῶν$ quod recte satis hoc loco, vim verbi genuinam exprimit. Est enim in isto verbo (ut alibi pluribus) animi gestientis, & aliquid cupide molientis per externos gestus indicatio. Nec aliud opinor vetus auctor (cujus hoc $σχολίον$, & quem Eustathius hic allegat) hic voluit. Hoc igitur vult poeta his verbis, eam fuisse Tantali, seu in pedes erecti, sive alio quocunque gestu (ut de pugilibus olim loqui soliti :)

soliti:) *πυρρολίω*, ut ardendissimam
 fitim præ se ferret. Sed eo libentius hu-
 jus loci meminimus, ut tum Scholiastæ,
 tum qui Scholiastem laudat hic, Eusta-
 thii, verba illustremus. Quis enim ille
 ὁ διασκευατής quem volunt? Notum, ita
 solere Eustathium veteres indicare:
 ὁ λεπτοσοφίης * ὁ πεινηγῆς * ὁ ἐξηγῆς *
 ὁ πηχικός * &c. unde facile quis in er-
 rorem inducatur. Sed non alius tamen
 hic ὁ διασκευατής, quam Poeta ipse, qui
 quia σχῆμα (quod vocant) διασκευατικός
 hic adhibet, & eo valde (ut observat
 alibi Eustathius) delectatur, ideo hoc
 nomine hic insignitur: Quid sit autem
 σχῆμα διασκευατικός, tum veteres Rhe-
 torici; tum Eustathius ipse, valde
 ampliter, in Iliadem α'. & β'. docent.
 Sed minus ferendum quod ibidem pau-
 lo post, etiam in Porti editione: *κοτὴν*
δ' ἐκ κρατὸς ὀρώρε * *pulvis autem ex capite*
oriebatur. Nunquam auditos puto fuisse,
 qui pulverem sudarent capite. At su-
 dorem, multo labore comparatum, &
 omnibus membris, capite præcipue ma-
 nantem,

nantem, *lixivio* comparari; quis non amplectatur? Nec multo melius lib. i. p. 391. Δῖται ἐπειγόμενος *Conscendere navim properans*. Quanto elegantius, ut δῖται in propria significatione de occasu Solis accipiamus? Maxima certe est in verbis emphasis & οἰργία quam etiam Sanctus Paulus in causa simili (quod enim ibi Sancto Paulo *dies*, seu *Oriens*: id hic Ulyssi, *Sol occidens*:) adhibuit: Act. 27. 29. ἤρχεται ἡμέραν γαία. Homerus autem, Πολλὰ πρὸς ἥλιοι χαφαλὴν τέρε παμφαίδωντα, Δῖται ἐπειγόμενος. Iterum dico; elegantissime.

Lib. i. p. 263. "Εἴθα δὲ πῦρ καίαντες ἐθύσαμεν. *Tunc autem igne accenso [caseos] macsavimus*. Nescio quo casu, *caseos* illud insertum sit. Fortasse *oves* scriptum fuerat. Lib. τ. p. 589. "Εἰλε γὰρ βορέας. *Flabat enim ventus*: & ibid. mox, Αὐλοῖσι διδυμοῖσι, *Foraminibus duplicibus*: non puto defendi posse. Aliter certe Eustathius explicat, & Scholiastes. Talia in ista Porti editione non pauca, quæ

diligens lector, his exemplis jam cautior, haud difficulter observabit. Nos deinceps, quod initio promissimus, insigniora aliquot loca, de multis unum aut alterum, persequemur.

Lib. χ'. edit. Lugd. 458. Porti, 686. Euryclea, nutrix Telemachi, quam domini & alumni sui amans, tam procorum hostis ex animo; cum accita ab Ulysse, procos humi jacentes & mortuos præter expectationem conspexisset.

Ἰθυσὶν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἶσι δεινῆρον.
Aggressa est ululare: ita vertunt omnes quos hactenus vidi; repressa est autem ab Ulysse, his verbis:

Ἐν θυμῷ γῆν' χαῖρε, καὶ ἰχθυόμηνδ' ὀλόλυξε.

Οὐχ' ὅσῃ καταφύοισιν ἐπ' ἀνδράσιν ἐυχεται.

Vertunt: In animo anus gaude, & te cohibe, neque ulula: Non est fas interfec̃tis insultare viris. Portus autem: Non est fas ob interfec̃tos viros [deos averruncos] precari. Eustathius τὸ ἐυχέσθαι non simpliciter exponit ἐυχέσθαι sed τὸ οὕτως (cum ὀλολυγμῷ scil.) ἐυχέσθαι id autem eo redit, ac si Poeta dixisset (ut ibi

ibi Eustath.) ἰππαυχαῖται quod est, *insultare*. Sed quis ista, quæso, conciliet; *ululare*, & *insultare*? Næ mira hæc est verbi Græci (si tamen Græcum est dicendum :) ignoratio : in qua tamen ignoratione non Lexicographi tantum præstantissimi versati sunt ; sed post illos doctissimi quoque viri qui in vertendis Græcis occupati fuerunt. Atqui Eustathius optime hic exponit : & non defuerunt viri docti qui tum in Notis in N. T. tum alibi notarunt super eo, ex quibus alii deinceps cautiores debu-
erant evadere. Est autem ὀλολύξαι (ut antiquissimi utuntur) ad sacra proprie pertinens vox ; sed non uno modo Latine semper exprimenda. Ut plurimum, cum clamore quodam, & inusitata, nisi in sacris, vocis intentione Deos comprecari, sive gratias agentes ob res lætas, seu eorum opem in adversis implorantes. Operæ pretium opinor erit, locos aliquot veterum insigniores indicasse, in quibus hic usus verbi reperitur ; ex quibus non Homero tantum lux, sed & ipsis non minus opportuna & necessaria. In exultationis

40 *De nupera Homeri edit.*

& gratiarum actionis significatione, usurpat vetus poeta tragicus (cujus præstantissimam editionem Londini curatam, viro Clar. D. Thomæ Stanleio, debbit aliquando posteritas) Æschylus: in Agamemnone: ubi custos qui noctu observabat, prospecto tandem Trojæ urbis expugnationis indice lumine, ita infit;

Ἀγαμέμνων θ' ἡναικὶ σιματῷ τοῦτος,
Εὐνῆς ἐπαγέλασαν ὡς τῆχ' ὅ, ὅμοις
Ὀλοδυγμὸν ἐρημύητα τῇδε λαμπρῇ
Ἐπεδίεζεν.

Hoc (ut in pauca contrahamus) dicit, se ad Clytemnestram Agam. uxorem festinare, ut illam ex lecto exciteret, ad indicendum Ὀλοδυγμῷ. Hic autem Ὀλοδυγμός quo ritu præstitus, ipsa indicente, sit; narrat ipsa postea, Ἀνάλυζα' μὲν πάλαι χερσὶς ὑπο, &c. Hic certe Ὀλοδύζειν plane eadem notione, qua Homerus hoc loco.

Addamus alterum ejusdem Æschyli locum in Ἐπὶ Ὀμήεως, ubi Ὀλοδύζω cum χεῖρα junctum, opponitur τῷ χλαίῳ id est, lamentari, & solemnibus lachrymis prosequi.

Πόπρον

Πότερον χάρω καὶ παρολύξω

Πόλως αἰσγῶ σωτήρι

* Ἡ τὰς μαγὰς καὶ δὲ δαίμονας

Ἀτίκτες κλαῖνω πολέμαρχαι :

In altera notione Euripides, in *Medea*, præstantissimæ istius in literis quadratis (quas alii *capitales* vocant) editionis, folio (ut à nobis distincta : nam nulli ibi numeri :) 22. & 23. Narrat ibi nuntius *Leucam*, Creontis filiam, donis *Medeæ* venenatis infectam, cum animam egerat, ac misere torqueretur; accurrisse vetulam, & quod à Deo aliquo, (quia subito correpta erat :) agitari illam crederat ; ὀλολυγµὸν orlam esse : sed cum mori illam observaret, & longe aliter quam rata erat, affectam ; ex desperatione τὸ ὀλολυγµὸν (deprecationem scilicet) vertisse in κακὺτος, *planctum*, sive *ululatum*. Pessime ibi in ejus verbi interpretatione defunguntur vulgati interpretes. Apud Theocritum, in *Idyllio* quod scriptum est in laudem *Ptolemæi* ; nutrix statim ut ex utero prodiit, in manus susceptam, ὀλόλυξεν, id est (non simpliciter *exclamavit*, ut ibi versio: quod tamen tolerabilius, quam *u/ulavit*,
ut

42 De nupera Homeri edit.

ut Homeri interpretes:) *sublata voce preces concepit*; quæ ibi sequuntur: "Ολβιε κῆρε γένοιο, Sed & Homerus jam supra non uno loco ὀλολυγμοι cum precibus conjunxerat. Hæc igitur cum propria & primæva notio verbi fuerit, ut ab Eustathio diserte notatum, qui id etiam docet, posteriores ad significationem luctus transtulisse: quis dubitat, quin ipsissima vox sit Hebræorum, — הללujah *ballelujah*: cujus usus tam frequens in sacris Hebraicis, ut bonam partem cultus divini complecti nonnunquam videatur? Sed de originationibus Hebraicis, plura paulo post erunt dicenda. Jam causam sciti hujus Homericæ si quis requirat; hostibus mortuis non insultandum esse, vel ut vertunt alii, ob mortuos inimicos, non *precandos* Deos, sive *preces* Deo non offerendas: Eustathius acutius opinor, quam verius hanc reddit: *Preces* (inquit) Dei præsentiam postulant: sed Deum præsentem adesse mortuis nefas olim credebant. Sed hoc nihil ad *insultationem*, quæ sine dubio præcipua est verbi

ἐνχαῖα

ἐχπαΐσθαι hoc loco (ut & Eustathius agnoscit) significatio. Aliam igitur habet, quæ ad verba Homerica magis apposita recte censeatur. Ea autem est, ideo prohiberi insultationem, quod qui occisi erant, non tam ἐξ ἀνδρίας τῶν χαταβαλόντων, virtute cadentium; quam ἐκ θεομηνίας, id est ultione, & ira divina, ceciderant. Hoc ipsum videtur innuere Poeta versibus proxime sequentibus : Τὺς δὲ μοῖρ' ἰδύμασσι θεῶν, ἔσχ' ἡλια ἔργα· & quæ sequuntur ibi in eandem sententiam. Sed verissima causa, aliunde, ni fallor, repetenda. Inter *Proverbia* Solomonis, hoc quoque non uno nomine semper mihi visum perinsigne, & precipua animadversione dignum : Græca hic ponemus, & Latina; quia vim verborum Originalium, satis foeliciter exprimunt. Ἐὰν πίσῃ ὁ ἐχθρὸς σὺ, μὴ ἐπιχαρῆς αὐτῷ, ὅς δὲ τῷ ὑποσχολίσματα αὐτῷ μὴ ἐπαύσῃ. Ὅπ' ὄψεται Κύριος, ἔχ' ἀρέσει αὐτῷ, ἔξ' ἀποφύξει τὸ θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ. Cum ecciderit inimicus,

tuus,

44 De nupera Homeri edit.

tuus, ne gaudeas; & in ruina ejus ne exultet cor tuum; ne forte videat Dominus, & displiceat ei, & auferat ab eo iram suam, Prov. cap. 24. 17. Hanc fuisse veterum Ethnicorum multorum mentem, & id diligentissime ab iis observatum fuisse, fusc alibi probavimus. At nostri heroes, homines, ut se perhiberi volunt, Christiani: quam multi aliter? Sed hæc non sunt hujus loci.

Lib. x. Lugd.ed.p.204. Porti,p.294.

Ἄ φίλοι, ἔ γδ τ' ἰδμεν ἐπὶ ζῆφῳ, ἔδ' ἐπὶ νύε,
 'Ουδ' ἐπὶ ἡλίῳ φαιόμενῳ τῷ ἥσ' ὑπὸ γαῖας,
 Οὐδ' ἐπ' ἀννῆται.

Vertunt: O amici, neque enim scimus ubi occasus, neque ubi aurora. Neque qua Sol hominibus lucem præstans vadit sub terram. Neque ubi resurgit. Ita etiam Portus. Mihi autem semper suspecta fuit hæc versio, qui non duas duntaxat mundi plagas his verbis indicari; sed quot omnino sunt; 4. scilicet comprehendere Poetam voluisse, multo probabilius judicabam. Movebat tamen me auctoritas Eustathii; veteris itidem Scholiastis, qui duas tantum

(ζόφου

(Ζέφω de occasu, interpretantes) ex hac
 tanta verborum congerie eliciebant. Quo
 magis mirarer, id erat quoque, quod ii-
 dem Ζέφω, pro *Septentrione* alibi ut plur.
 occurrere, non diffitebantur. Sed jam
 omnis scrupulus exemptus est, post-
 quam Strabonem, geographum accu-
 ratissimum, & Homeri studiosissimum,
 lib. i. & x. veterum interpretationes lau-
 dare, ac tueri, qui Ζέφω hic quoque de
Septentrione accipiebant, atque ita de 4
 plagis, sententiam amplectebantur,
 animadverti. Mihi jam Strabo non est ad
 manum. Sed quo facilius illo (ad hoc
 quidem quod attinet) careamus, facit
 Didymus, aut quisquis ille Scholiastes;
 qui quamvis (ut saltem illum exhibent,
 qui nunc extant libri: nam ejusdem au-
 thoris tam sibi repugnantia esse, non e-
 go præstem:) hoc loco Νότιος & ἀνατολῆς
 tantum meminerit: idem tamen alibi
 de vocis ἡνός variis agens notionibus, &
 ea occasione hunc Homeri locum affe-
 rens, ex veterum opinione 4 mundi pla-
 gas, hic interpretatur. Ita ergo ille, in
 Odyss. β'. ipso statim initio: καὶ πῶς ἄλλω
 πείσεται, καὶ τὸ πῶς ἔστιν ἀνατολὴν ἢ ἡλίου, καὶ Λεῖ-
 πέρχον.

παρὰ τὸν ὅτι οἶλοι, ὃ ἔστ' ἰδιόμοτον ζῆλον, &c. Νῦν
καὶ δὲ φησὶν ὁ Κράτης, ὅτι πωπέρων τῷ λόγῳ μίμνησαι
μαρῶν ἀρχῆς, μυσμηδεῖας, ἀναπολλῆς, δύστας· ἀπὸ ἀλ-
λῆλων· ὅς ἀντιδίδου ἀντίμνησαι. ἢ μὲν ἀρχῆς, τῇ μυσμη-
δεῖα· ἢ δὲ ἀναπολλῇ, τῇ δύσει. Suspisor in pri-
oribus verbis aliquid desiderari ad ex-
plendam sententiam : sed quæ sequun-
tur adeo plana sunt, ut interpretatione
non indigeant. Quis est autem, modo
qui Hebraicæ linguæ non plane sit igna-
rus, cui, dum hæc legit, non statim in

*Erunt fortasse qui malint a הוּשׁ
repetere. Ita certe reperio in
Harm. Erym. ling. Guichardinic
de quo nos opere alibi fuisse egimus,
& auctori iustis iudicio quam pa-
rum tribuendum sit, pluribus ex-
emplis offendimus. Nempe, hoc
volunt, τὸ הוּשׁ etiam tegere,
occultare, significare, quia Dav.
verba Ps. 139. II. id videntur re-
quirere : & ita plerique statuant
Lexicographi. At certum est, quic-
quid de isto loco statuitur, eam non
esse propriam verbi significationem,
sed terete, conterete, &c. unde
& in istis Psalmista verbis, Gr.
interp. κατακτατοῖς : & Lat.
conculcabunt, reddiderunt. Sed
nec in Rab. ulla, quod sciam, alte-
rius istius significationis vestigia.
in præstantiss. Lexico, ut Gr. αἰσῶ, ad הוּשׁ : ita ζῆλον, &
ἦτορ (ut & hic nos) refert.*

mentem veniat vox
Hebraica הוּשׁ / a-
phon ; vel ut olim
scriptum & pro-
nuntiatum, saphon ;
id est, Aquilo, Septen-
trio : à radice du-
ctum, quod occultare,
recondere, delitescere
, significat : ut
mirum non sit, si
vox Græca ζῆλον e-

*Quare optimo iudicio Avenarius
in præstantiss. Lexico, ut Gr. αἰσῶ, ad הוּשׁ : ita ζῆλον, &*

tiam

tiam tenebras, caliginem, & quæ sunt istis affinia, significet. Ita & *κνέφας*, verbum Homero usitatissimum: quid aliud quam Hebr. (& id quidem nulla mutatione interveniente :)

יְדִי *obscuritas: tenebra:* & (ut apud *Jobum* scribitur **יְדִי** ut quidam volunt, *loca septentrionalia, ubi sol totis sex mensibus non conspicitur.* Homero certe non *tenebras* tantum, sed & *occasum* significat. Atque hoc ipsum sacræ linguæ studiosis Homerum non parum commendare debeat, quod ut scriptorum omnium, qui nunc supersunt Græcorum, antiquissimus est; ita apud illum longe plura reperire est, quæ suas origines referant, quam apud ullum alium scriptorem Ethnicum.

Exempli causa: *τηύσιος* vox HomERICA, quæ Grammaticis non parum molestiæ creavit. Fuerunt qui *ἀρχαῖος* alii qui *βλαβερὸς*, ἢ *πυελόητος* exponerent. Eustath. proprie *ύχρὸς* significare vult. Sed omnes tamen in eo consentiunt, pro *μάταιος* ab Homero usurpari: Ita certe

48 *De nupera Homeri edit.*

certe Odyss. γ'. & ο'. sed & in *hymno* quo Apollinem celebrat, ubi *τηύσιον* opponitur τῷ ἔργῳ. Et sane hæc est vera & genuina verbi significatio, ut patet ex origine Hebr. *טוה* (*Toku*) *Inanitas, inane, vel informis*: & Buxtorfius exponit. Et recte Es. 49. 4. *טוהל* redditur à Græcis interpretibus; *εἰς ματαιον*. Frustra igitur Eustathius, qui aliunde arcessere conatur: qui tamen parum abest, quin barbaram & alienigenam vocem agnoscat, dum *φορηκὴν λόγον πεζῶ* pronuntiat.

Jam vero phrases, & dicendi genera elegantissima tam multa sunt in Homero, quæ si quis cum sacris conferat, vix est ut illorum sententiæ (ut illustrissima & sapientissima dicta; sensus & sententias celeberrimas omittamus:) non accedat, qui partem aliquam *Vet. Testam.* notam ipsi lectamque censuerunt. In his est Jacobus Cappellus, vir apprime doctus, cujus verba non indigna visa quæ hic apponerentur. Ita igitur ille: *Qui Virgilium cum Homero contulerit, non dubitabit Homerum à Vir-*
gilio

gilio lectum: sic Homerum cum sacris scriptoribus eo vetustioribus cum confero, vix temperare mihi possum, quin credam ab Homero lectos scriptores illos sacros, si non integros, saltem *ἱεροὺς μύθους*. Non affirmat ille; nec ego, ut quisquam credat, laboro. Sufficit si id vincimus, tam multa id genus apud Homerum occurrere, ut si talis *comparatio locorum*, pari iudicio & diligentia, instituat; multum inde fructus & ingenuæ voluptatis ad lectores, tum sacrorum librorum, tum veteris eruditionis, id est Homeri studiosos, redire possit. Aggressus est Cappellus; & multum præstitit: sic tamen ut multa reliquerit aliis indaganda. * Et fortasse non unius, aut vix unius fuerit hominis (ut sunt ingenia varia, & alia aliis in hoc genere sagaciora:) id opus. Cæterum (ut hoc obiter moneam:) de verbo Homericō *ζῶπος*, multa Cappellus quoque in locis indicatis, non quæ sunt à nobis notata (quod sciam: neque enim aliorum

* Iac Cappelli
Vindicia. Cap.
 XI. *Hebraismi*
Homeric. Cap.
 XII. *Homericarum Elegantiarum origines ad suos fontes, id est sacros, revocatae.*

scrinia compilare nostrum est:) sed quæ tamen quod in genere volumus, & contendimus, non leviter confirmant.

Sed quia in hunc sermonem & Cappelli mentionem incidimus, non erit abs re, uno saltem exemplo Cappelli collectionem augere, ut vel hinc tanto magis, aliorum provocetur industria.

Odyss. χ'. Lugd. ed. 455. Porti, p. 685. *Phemius* vates, qui absente Domino, procis convivantibus & bona Ulyssis impune diripientibus, operam suam, invitus ille quidem (si fides ipsi de se testanti:) sed tamen & ipse conviviorum particeps, & procis dilectus, navaverat; cum jam procorum stragem terribilem vidisset, & suam vitam ὅτι ἔσπευ ἀκμῆς versari intelligeret: Ulyssi supplex ad genua provolutus, verbis eum placare pro sua virili aggreditur. Inter alia autem, quæ sane sunt egregia, & personæ convenientia, hoc delinimento utitur: εἰς αὐτὸν δὲ τοὶ ἄλλοι εἰσαν ὥστε ἴδω, non vidi versionem quæ mihi satisfaciat: & absque Eustathio foret, in ambiguo fortasse esset egregia sententia.

sententia. Sed omnium pessime Lugdun. editio, aut quos illa sequitur: *videtur* (pro, *videor*;) *autem tibi accinere, Tanquam Deo.* Hoc autem voluit Phemius dicere (ut Eustathius exponit, & verba ipsa fidem faciunt:) se in hoc suo discrimine Ulysssem spectare, tanquam praesentem Deum. Eustathius autem, quanquam *κολακευτικῶς* hæc dici agnoscat, tantam tamen esse sententiæ *δυνάμειν*, aut ut ipse loquitur, *γρηγορήματα* pronuntiat; tantam ad movendum & flectendum Ulysssem vim & efficaciam; ut vel ista verba fidem facere Phemii de se jactationi, se *θεοδίδακτοι* esse, & à Deo inspirari solitum, fuerint idonea. Sed ipsum praestat audire: *Λεῖγμα δὲ τῷ Ἀοιδῷ Φημὶν θεόθεν διδαχῆς, καὶ οἱ οὖν λόγοι. Οὐ γὰρ αἰὶ οὕτω ῥαδίως ἐποίησιν σεμνότερα τῆς ἐν ἡμῖν εὐρηθεῖν ἀκασθεῖναι τῷ Ὀδυσσεὶ μετὰ τῷ εἰς Ἰθάκην ἔλυσσιν. ἐν αἷς κορολάμπη γοργῶς τὸ [εἶχε δὲ τοὶ κορυφαῖοι ὧστε θεῶν.]* Nihil potuit magnificentius hoc iudicio. Quid nos igitur censere verum est,

de verbis Jacobi Patriarchæ, fratrem Esavum, à quo sibi suisque male metuebat, in improvise & inexpectato congressu alloquentis: *Sic enim vidi faciem tuam, quasi viderim vultum Dei: esto mihi propitius*: (in Homero σὺ δὲ μ' αἶδο, καὶ μὴ ἐλέησιν) addita quoque Dei Opt. Max. ut sibi valde propitii & benefici (quo præcipue Phemii deprecatio nititur:) commemoratione; *suscipe benedictionem, quam attuli tibi; & quam donavit mihi Deus, tribuens omnia*. Nec male Græci: Ἐνεκεν τούτου αἶδον τὸ πρόσωπόν σου, ὡς ἂν τις ἴδοι πρόσωπον θεοῦ καὶ εὐδοχήσῃς με (alii per præteritum, εὐδόκησάς με: melius:) Δάδε τὰς εὐλογίας μου, ἃς ἤνεγκά σοι ὅτι ἠλέησέ με ὁ θεός, καὶ ἔστι μοι πάντα. Profecto, quicquid de Homeri verbis, aut judicio Eustathii statuamus; ausim dicere, si quis omnia veterum myrothecia, si quis arculas omnes excutiat, non temere reperturum, quæ cum istis Jacobi, venustate certent & elegantia; aut quæ afflatum divinum magis arguant. Sed nec opus hic

hic, ulla *ῥεμπία*, quam Eustathius, vatis Homericis verbis, tanta diligentia, ne nimia *κολαχία*, τὸ δὲ φιλοσοφίας ἐλευ-
 γρον, violasse videatur, magis curiose, quam vere, aut necessarie adhibet. Haud dubium enim, quin *Jacobus* vero affectu (quæ ipsius erga fratrem pietas:) locutus sit: & mollia verba, graves utcunque viros, & Deo fretos, instante periculo non dedecere, plura in sacra Historia exempla quæ doceant. Porro lectores hic quoque monemus, etiam *Cappellum* in opere supra citato hæc ipsa *Jacobi* verba laudare & adferre: sed quia diversa est applicatio siue collatio, non credidimus actum nos acturos, si nova, & (si rem spectemus: nam si verba tantum, nihil similius esse potest, quam quod ille adfert:) magis apposita collatione, *Eustathii* judicio maxime moti, eadem prosequeremur.

Postremum jam superest, quod hic nobis propositum fuit, *Didymus*: aut quisquis est author seu collector *scholiorum*, siue breviorum Notarum in Ho-

44 *De nupera Homeri edit.*

merum : quæ vulgo *Didymo* tribuuntur. Recte, an secus, non hic quæram. Fuisse docti, qui eo nomine nuncuparent : fuisse, qui *Scholiastem anonymum* maluerunt appellare. Utilem certe, & antiquum esse, res ipsa clamat : nec alium voluit *Eustathius* opinor, ut plurimum, cum τὰ παλαιὰ σχόλια, quod non uno loco facit, laudat : qui etiam ut plurimum, quantum illius est, in suos *Commentarios* transfert : interdum tamen, etiam non pauca, quæ notæ melioris, præterit, aut fortasse in suo Codice non reperit. Cæterum, quisquis author ille fuerit, aut quomodo-
cunque dicendus ; recusa sunt typis certe perelegantibus, in Lugdun. editione illa nupera Hackiana, ista scholia, ex *Hervagiana*, ut res ipsa loquitur, editione : quæ quamvis prioribus editionibus multo purior & perfectior ; cum tamen haud paucis & ipsa mendis & ulceribus laborare, à peritis lectoribus, & harum rerum intelligentibus, facile deprehendatur : optandum erat, ut qui hæc recudenda tanto post tempore susceperunt ; exemplo *Hervagii*
typo-

typographi, quem eo nomine commendat ibi *Camerarius*; de docto aliquo curatore operis (quales haud dubium quin plurimos *Belgia* suppeditet;) sibi prospexissent; cujus opera melior, aliqua parte saltem, & emendatior, hæc quoque editio prioribus prodiisset. Nam quod aliquis objiciat fortasse, scriptorum manu codicum nullam fuisse copiam: quamvis ea magna calamitas fateor, si quæsit nulli reperiri potuerunt: non parum tamen etiam sine scriptis codicibus, ab industrio viro, majore fructu, quam labore, præstari potuisse, id jam aggredimur (ut saltem futuris editoribus, & lectoribus consulamus) aliquot exemplis, & evidenti ratione persuadere. Dicebamus antea pleraque quæ in his antiquis (ut vulgo vocantur:) *scholiis* reperiuntur, ea *Eustathium* in suos *Commentarios* transtulisse. An ita res habeat, periculum facienti facile liquebit. Nos certe experti sumus, & affirmamus. Nec tamen minus æstimanda hæc *Scholia*. Nam quotusquisque est, cui aut omnino vacet, aut semper vacet, in tanta
far-

56 De nupera Homeri edit.

farragine (non inutili illa quidem, fa-
teor; si quis id agat: sed non omnibus
Homerici textus studiosis pariter ne-
cessaria; nec ullis fortasse semper op-
portuna:) tam longis & crebris di-
gressionibus, quod ad rem præsentem
faciat, invenire? Si igitur & *Eustathius*,
eadem pleraque: quantillus is, quæso,
labor, si quis hunc librum semel, & hoc
opus, ut aliis profit, in se susceperit; ubi
aliquis in Scholiaste nævus, aut aliquid
mancum, detortum: ad *Eustathium*
adire, eum consulere, verba inter se,
si non semper eadem, quæ tamen eodem
tendant, conferre? Sed exemplis res
fiet liquidior.

Pag. Lugd. Ed 147. in ista poetæ;
Τῆρου γαίῃτος ὑπὶ postquam dixit Ti-
tyum istum, terræ filium, amore *La-
tone*, Apollinis matris arsisse, & ideo
ab Apolline sagittis confossum: ἦ καὶ ἂν
ὁ Παδάμαρτος ὅτι θείας τῆ Τίτυς, ἢ Διὸς
ᾧ, ἰσοφρόνισι αὐτῷ. Quid ista ibi volunt,
ἢ Διὸς ᾧ. Certe non valde difficilis
conjectura, si quis sit εὐτοχάρτερος. Sed
inspecto *Eustathio*, cujus hæc in hunc lo-
cum

cum inter alia : Ὅτι καὶ ὁ Ράδαμανθους
 ὅτι θείαι τῷ Τιτυῷ ἐλθεῖν πλάττειται, καὶ
 διὰ θαῦμα τῷ μεγάρῳ, καὶ ἵτα, δίκαιος ὢν, χα-
 πὰ τὴν ἰσορίαν, συμφρονίσῃ αὐτῷ. Quis ampli-
 us de vera lectione dubitet, Eustath. p.
287.
 & non videat, pro καὶ Διὸς ὢν,
 scribendum esse, καὶ δίκαιος ὢν. Rhada-
 manthi autem δικαιοσύνης, sive *justitia*, res
 adeo decantata, ut mirer vulgatos Eu-
 ripidis interpretes, in *Cyclope*, ubi ait,
 ἔγωγε τῷ δὲ τῷ Ράδαμανθους Πολλῶ πεί-
 ποιθα, καὶ δικαιοῦτεροι λέγω. adeo in plana
 luce cæcutiisse, ut verterent : *Ego enim
 huic Sileno quam Rhadamantibo, Longe ma-
 gis fidem habeo, & justius loquor quam voi :*
cum debuissent, & justiorem dico :

Lugd. ed. pag. 153. θαυμασίους·
 θιασάμενοι. Corrige ex Eustathio, θια-
 σόμενοι, ut sensus requirit.

Lugd. ed. p. 164. Ἄν' ἡν, &c. ἄλλοι-
 το γάρ. Corrige ex Eustathio, ἄλλοιτο
 γάρ.

Lugd. ed. pag. 180. Κατηρεφές· χατε-
 σενασμίνον.

58 *De nupera Homeri edit.*

συνασμένοι. Corr. ex Eustathio : ἰσχιασμένοι. Verba Eust. σπήλατοι τὸ ἰσχιασμένοι οἱ ἀπὲρ ὀρόφῳ, ταῖς δάφραις.

Lugd. ed. pag. 348. Τηλίκος· Τῆς δὲ ὕψους ἡλικίας. Corr. ex Eustathio, Τῆς δὲ (vel, τοιαύτης) ὕψους ἡλικίας.

Lugd. ed. p. 364. Ὀυδ' ἄλλα δδῖς—. Ὀυδ' ἄλλα ἐκδιχόμε. τὰ κόπ. Corr. ex Eustath. Ὀυδαλα ἐκδιχόμε. Sed dicet aliquis fortasse; si hoc voluit Scholiastes, cur igitur totum discrimen, in spiritu tantum constituit? *Aristarchus*, inquit; Ὀυδ' ἄλλα· cum spiritu aspero, voluit hic scribi: *Callistratus* autem, Ὀυδαλα cum leni. Docte hoc advertit *Eustathius*, & ne lector hæreret; occurrit tempestive: cujus tamen verba, harum rerum minus intelligentibus, haud minus erunt fortasse obscura. Dicit autem Eustathius, ideo ψιλῶς, sive spiritum lenem, à veteribus hic commemorari, quia tum soliti scribere Ὀυδαλα cum spiritu leni in penultima, seu medio vocis, ne temere cum Ὀυδ' ἄλλα, quod

quod duobus verbis scribitur, confunderetur. Certe solitos veteres, non initio tantum verborum, sed etiam mediis vocalibus *spiritum* superponere, norunt, opinor, quibus hæc studia curæ : sed quam tamen super eo rationem, quos canones (ut vulgo loquimur :) observarent, non cujusvis fortasse est dicere. Haud pauca non uno loco *Eustathius*, ex quibus tota hæc res non mediocriter erui & illustrari queat. Sed & *Angelus Caninius*, ex Athen. & Eustathio, in doctissima sua Grammatica non pauca adfert. Sed non hoc nunc agimus. Certe hujus moris & antiquæ scripturæ ignorantiam huic loco corrumpendo fuisse, certo certius est : cum tamen sequentia verba non οὐδ' ἄλλα (multo minus οὐδ' ἄλλα* ut hic editum est) sed οὐδαλα, (ab οὐδὸς *limen* :) necessario requirerent: exponuntur enim, οὐδαλα, τὰ κόρρια, ἃ παρὰ τῷ οὐδ' αἰτῶται. Pro ἐκδεχόμενος τὰ κόρρ. (ut hic Scholiastes:) habet Eustathius, ἐκλέχεται αἰτῶται τὰ κόρρ. sed ferri potest quod hic habemus.

-ugd.

Lugdun. ed. 476. Κυλλήπιος ὁ οὐ Κυλλήπιος ὄρει, &c. ἢ ὁ ὑπὲρ δωρηπλὸς, αἷς τῶν κύλοι ἔχαι τὰς ἡϊας. κυλλάδες γὰρ συσταλμέναι τῷ τὰ ὑπὸ τῆς ὀφθαλμοῦς μέρη, εἴηεν ταῦτα οἱ λεῖτοι Ἀθηνοὶ κυλλώσια χαλῶσι. Ita habet etiam & Hervagiana editio, ne quis Lugdunensi immerito succenseat. Cæterum, nihil corruptius his verbis; nihil, nisi Eustathius succurreret, desperatius: quamvis non unus medicus ad perfectam sanitatem, tanto incumbente vitio, sufficiat. Sed quod unius ope non possumus, juncta duorum opera, feliciter nos affecuturos speramus. Primo igitur ex Eustathio ita restituimus——ὁ τὰς ἡϊας τῶν κύλοι ἔχαι. κύλοι γὰρ, ἢ κυλλάδες, τὰ ὑπὸ τῆς ὀφθαλμοῦς μέρη. εἴηεν ταῦτα οἱ λεῖτοι (observet lector, quam pronus sit in describendo lapsus, ubi etiam eadem literæ, sed & ordo literarum retinetur: οἱ λεῖτοι ὁ pro, οἱ λεῖτοι οἱ) οἱ Ἀθηνοὶ κυλλοὶ διαχλῶσι. Haftenus, ut speramus, optime: certe jam nihil obscuritatis in verbis.

bis. Non tamen Eustathius hæc eodem ordine, aut totidem syllabis : sed nos ductum literarum secuti, ordinem verborum repræsentavimus, quem Eustathium in Scholiaste reperisse probabile est. Sed quid istis fiet, συσταλμένῳ τῷ quorum nulla in Eustathio vestigia ? Hic nobis advocandus auctor *Etymologici* M. quo auctore aut sponfore, restituemus in Scholiaste nostro. κύλοι γὰρ, ἢ κυλάσεις, συσταλμένῳ τῷ υ, τὰ ὑπὸ τῆς ὀφθ. Hoc igitur voluit istis verbis Scholiastes κύλοι, vel κυλάσεις, cum simplici λ scriptum (nam κύλλοι longe aliud, ut omnes norunt, & eadem ratione κυλλάσεις:) cavas illas partes quæ oculis subjacent, significare.

Sed ibidem (in Scholiaste:) mox ; Ἀχρεῖα ὅσοι μὲν ἀμέτροχος, κακῶς, &c. quamvis nihil, hic quidem auxilii ab Eustathio ; non dubitamus tamen, quin vera sit lectio ; ἀμέτροχος κακῶς sequitur : ἔστι γὰρ θεὸς δοτὴρ ἀγαθῶν. Merito, inquit, Deus ἀχρεῖα ; (vel ἀκακῆτης
scu

62 De nupera Homeri edit.

seu *malorum experti*) à nobis censeatur
& celebretur, ut qui bonorum seu fœ-
licitatis, aliis auctor. Nec multo aliter
Sanctus *Jacobus*, quasi sibi connexa, &
ut vulgo loquimur, *reciproca* hæc ponit
in Deo: ἀπὸ ἐξουσίας cum esse τῷ κακῷ,
& πνεύματι αὐτῶν οὐδὲν. Sed nec dissimili
ratiocinatione colligit Eustathius, in
Iliad. π'. Deum, quia sit ἀρχὴ κακά, ideo
bene credi, εὐδαίμων· ἀποδοῦναι δὲ τῷ μὴ
κακοποιῶντι, τὸ εὐδαίμων. Dixisset τῷ μὴ
κακοποιῶντι; idem quod Scholiastes
dixisset.

Sunt sane istiusmodi non pauca, in
hoc *Scholiaste*, male affecta; quæ sola
conjectura, ubi desunt alia præsidia, si
quis diligentiam intendat, & non ἀφύνης
sit, & ἀπυρρος in istud genus periculis,
satis fœliciter sanari possint: Quædam
etiam, ubi neque Eustathius, neque
Scholiastes fortasse satisfaciunt, in qui-
bus ingenium (si quis tentare velit :)
non infœliciter cedat.

Lugd. Edit. p. 373. ad ista poetæ

Ἡ τὰ κακά Ἴππος ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τοῦ κακοῦ ἔξω.

Schol.

Schol. "Aĩpos" Ἴπος ὀνομαδύς. Videtur aliquid deesse, & Henr. Stephanus, à linguæ & eruditionis Græcæ amatoribus nunquam sine honore nominandus; in Indice *Thesauri* sui (vere *Thesauri*:) ita citat: Ἴπος, ἔπι κακῷ ὀνομ., ex aliquo MS., ut verisimile: Videtur id velle Scholiaſtes, *Irum*, malo omine ita nuncupatum; perniciem *suo sibi jumento* (ut loqui amat Plautus) accersere. Sed nec ille, nec Eustathius rationem nominis explicant, ad quam respicere videtur Homerus, cum addit, ἐπισπασθὲν κακὸν ἔζα. Ego suspicor illum significationem verbi αἶψα, vel αἶψα, alludere voluisse. Certe αἶψα, vel αὐτ᾽ αἶψα (quod in Eustathio) plane idem quod ἐπισπασθὲν in hoc sensu, cum τῷ κακῷ junctum. Neque id remotius, aut longius petatum censeatur, quam Ἴπος ἦρα quod in superioribus versibus, Plena est Historia sacra istiusmodi allusionum, in propriis nominibus; in quibus etiam, quæ multo videantur alienora, non pauca.

Jam

64 *De nupera Homeri edit.*

Jam Lugd. ed. p. 417. ad ista, ἰκὺν
 πᾶσι ἰορτή· De *neviluniz* sive *neomeniz*;
 cur illa Deis in genere; cur Apollini,
 speciatim consecrata, non pauca docte
 & pie tradita. Sed τοῖς ὁμοίοις (non
 τῷ ὁμοίῳ) λῆν μεαίρειν, legendum
 esse, manifesta suadet ratio: & mox
 ibid. τιμὴ ἡμέραν εἰκός, ὡς πρῶτοι φῶς, &c.
 corrigendum; pro τῇ ἡμέρ. εἰκότως τὸ
 πρῶτ. φ.

Ex his non multis exemplis, quam
 multa præstanda restent, & præstari po-
 terant in hac *Nova editione*, si quis id
 pensi sibi proposuisset, facile, ni fallor,
 lector intelligens percipiet. Quod tan-
 tum abest ut præstitum sit; ut metu-
 endi causa non absit, ne quædam quæ
 in prioribus editionibus recte habebant,
 in hac novissima, correctorum igno-
 rantia, depravata sint. Ecce enim non
 procul ab initio (*Odysseam* semper in-
 telligimus: præstabunt alii fortasse in
Iliade, quod nos hic in *Odyssea* præstiti-
 mus:) Lugd. ed. p. 6. ad ista poetæ:
 Ἀλλάττος θυγάτηρ ὀλοόφροτος ὅτι θαλάσσης
 Πλάσσης

Πλάσῃς βένθεα διδύ· cum ista in Scholiaste,
οἱ δὲ, τὸ ἐξῆς, θαλάσσης ὀλοόφρονος, bene
cohaerent: male in Lugdunensi divulsa
sunt: τὸ ἐξῆς, θαλάσσης. Ὀλοόφρονος.]
ex quibus sensus, qui prius satis in pro-
patulo, nullus eruatur. Quatuor e-
nim diversas hujus loci explicationes
affert: primā, ut ὀλοόφρων dicatur A-
tlas, quia θεῶις πολέμιος· (sed quare Deis
πολέμιος Atlas? an ideo quod Perseum,
Jovis filium, ad hortos Hesperidum,
noluerit admittere, & ideo in saxum
seu montem redactus? an quod Japeto
satus, & Promethei frater? sed Æs-
chylus in *Prometheo*, qui abunde satis-
faciet, consulendus:) Diis inimicus,
aut infestus. Aut si cum aspiratione
scribatur, ὀλοόφρονος· tum Atlas ita
dictus, quod universi (quod humeris
sustineat scilicet:) curam gerat; quæ
secunda expositio: quæ unica de 4 hic
allatis extat in Eustathio. Tertia, ut
ὀλοόφρονος, ad θάλασσαν, seu mare re-
feratur: quod ὀλέθριοι, seu pernicio-
sum nuncupetur, ut ex diris poetarum,

aliorumque cuivis in promptu intelligere. Nec minus, ὁλοόφρων, quamvis proprietas vocis ad mente præditos tantum pertineat, de mari efferri potest, quam λαῖας ἀναίδης, lib. λ'. & id genus alia. Quarta expositio, quæ mihi maxime probatur, ut Calypso ipsa intelligatur: ac tum scribendum fuerit, ὁλοόφρων. Conjicit autem Scholiastes, cum scriptum reperisset aliquis ὁλοόφρον, more veteri (cujus in veteribus libris, & inscriptionibus passim exempla:) pro ὁλοόφρων * & ὁ μακρὸν, illud metro (quæ ipsius ignorantia fuit:) repugnaret; ut versui consulere, vocem in ὁλοόφροντος (addito os *) temere produxisse.

Lugd.ed.p.110. "Εἶπατο δ' ὡς ὅτε ῥίνοι.
Ait ibi Scholiastes, traditum à quibusdam esse, Illyrica dialecto ῥίνοι, πλὴν ἀχλὺν, nuncupari: ut diserte apud Eustathium, in hunc locum, legitur: nisi quod ἀχλὺν, pro ἀχλὺν, ibi (in Basil. saltem editione:) excusum: & in Hervagiana Scholiastis editione, aliquan-

to pejus, litera vna. deficiente, ἀχ'·
quod importuni correctores, quia vox
omnibus nota, ἀρχ' se offerebat, omni
jam vestigio pristinae lectionis oblitera-
to, in ἀρχ' mutasse videntur: (ita
certe Lugdun. editio exhibet:) se-
quentia nihil morati, quibus ineptissi-
mi commenti vanitas apertissime refel-
litur. Sequitur enim, ut in aliis edi-
tionibus, ibi quoque: ἐφάτη γ' ὅς α-
χλὺς ἦ γῆ. apud Eustathium: ἐφάτη γ' ὅς
τῷ Ὀδυσσεὶ ὅς ἀχλὺς ἦ γῆ.

Vereor ne plura sint ejus farinae. Hæc
enim non studio quaesita (bona fide di-
cimus:) sed dum oculos huc illuc in
tumultuaria lectione circumferimus,
oblata nobis. Quod si cum lectionem
Odysseæ primum cum viro nobli ag-
gressi sumus, tale quid in animo ha-
buissemus, ut quod etiam in Scholiaste
præstitum seu peccatum esset, adver-
teremus; auctiora, puto, hæc fuissent;
aut saltem fuisse potuissent. Aliud e-
nim mallems, quam tali provincia
defungi. Sed cum ita, ut ante diximus,
res tulisset; vicit utilitatis ratio, & de

harum literarum studiosis bene merendi constans studium. Si vero, quod nobis propositum fuit, id aliqua ex parte assecuti sumus; illi potissimum debentur gratiæ, qui non solum occasionem præbuit, ad studiorum horum societatem perhumaniter invitans; sed & sæpe cunctantem cohortatione sua erexit; & judicio suo (cui multum, ut meritum ipsius est, tribuo:) confirmavit.

Super

pr
tu
lar
dic
co
to
sta
ali
jul
cos

Super loco

HOMERICO,

quo Dei in hominum, &c.

DISSERTATIONCULA.

HOMER I laudes non hic instituimus : quem quidem qui, non ut Poetarum tantum, sed ingeniorum ab omni in memoria principem, non suspiciunt & admirantur, illi pudori suo quam bene consulant, qui suum iudicium (si tamen iudicium dicendum est :) tot ætatum consensui opponant, ipsi viderint. Cum tot ætatum consensum dicimus, præstantissima (vel ipsis, qui de Homero aliter sentiunt, iudicibus) ætatis cuiusque ingenia ; Philosophos, Historicos, Poetas intelligimus ; qui Homerum

rum ut hominem supra quicquid a quocumque de homine dici possit, admirandum; & in quo vires suas natura summas semel experta sit, exquisitissimis verbis, & elogiis, uno ore prædicant. Ac ego quidem ita judico, qui Homerum contempnunt, vix illis pejus optari posse, quam ut fatuitate sua fruantur, ac constanter eum contempnant, ex cujus lectione & admiratione tantos alii tum solidæ eruditionis, tum voluptatis honestissimæ fructus percipiunt.

Cæterum, qui de Homero sic censemus, non tamen ignoramus, aut negamus, multa apud illum non impia tantum, ut ethnicum; sed & ridicula plane, tantaque indigna sapientia reperiri, quæ tamen ut excusemus, saltem ne miremur, nihil opus est ut ad allegoriarum commenta, quod sit à multis, confugiamus; ut in nupero *De Enthusiasmo Tractatu*; paucis, pro re nata, perstrinximus. Sed ista non sunt hujus loci.

Inter alia quæ profundam Poetæ incomparabilis sapientiam (qualia passim in utroque Opere plurima :) testantur,
sunt

sunt & ista mox hic apponenda : de quorum genuina sententia variantes jam olim fuerant opiniones : è variis autem quæ verissima nobis videatur ut ostenderemus , suscepta à nobis hæc opera est. Omissis autem quæ nihil ad præsentem disquisitionem faciunt ; iis quorum prior est cohærentia, & quæ sine sententiæ dispendio separari non possunt, contenti erimus. Ita autem Homerus, Οδυσσ. σ'. v. 129. &c. sub persona Ulyssis, qui se alium simulabat.

Οὐδ' ἂν ἀκιδνότιον γαῖα τρέφει ἀνθρώποις
 Πάντων, θανά τε γαῖαν ὀππότεϊν τε καὶ ἔρπει.
 Οὐ μὲν γάρ ποτε φησὶ κακὸν πείσασθαι ὀπίσσω,
 Ὅφρ' ἀρετῇ περὶ χροὶ Θεοὶ καὶ γένηται ὀρώσῃ.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ Θεοὶ μάκαρες τελέουσιν,
 Καὶ τὰ φίρην ἀκαζέμεν τελέοσι θυμῷ.
 Τοῖος γένος ἔστιν ὀππότεϊν ἀνθρώπων,
 Ὅσον ἰσὶ ἡμᾶς ἄγχι Πατὴρ ἀνδρῶν τε, Διῶν τε.

*Nihil imbecillius terra nutrit homine
 Omnium, quæcunque super terram spirant
 & serpunt.*

*Non q. unquam dicit malum passurum esse
 in futurum,*

*Quousque viriutem præbeant Dei, & genua
moventur.*

Sed quando jam & mala Dei beati perficiunt,

Et hac suffert volens patienti animo.

Talis enim mens est terrestrium hominum,

*Qualem quotidie ducis pater virorumque
Deorumque.*

Hom. Od. Σ. edit. Ob. Gifan. Argentor. A. D. 1514. p. 523.

Dum singula quo se nobis offerunt ordine percurrimus, & si quid in verbis obscurum, aut dubium, excutimus; versionem interim Latinam, quam exhibet Gifaniana editio, hic in tyronum gratiam apposuimus.

Hominem natum omnium quæ terra alit animalium, animal esse miserrimum; nihil in omni vita, in omni scriptorum genere decanratius. Quod nos quoque, si quibus malis non corpora nostra duntaxat, sed & animi, sorte nascendi sunt obnoxii, spectemus, ita verum esse credimus & concedimus; ut æque certum sit, nihil eodem homine præstantius, divinius, beatius in ter-

ris denique, si animi dotes, & bona quorum natura sua capax est, quæque multi, tum diligenti cultu, tum quadam (non omnium sane; qui homines audiunt) naturæ bonitate; vel ut more Christiano loquamur, Dei Opt. M. bonitate & gratia, in hac vita consequuntur (ut futura taceamus) consideremus. Ex hac autem utriusque conditionis hominum consideratione; hinc, ultra vilissima quæque & abjectissima animalia, miserorum: illhinc, divinitatis, meliori sua parte, participum; bestiarum omnium, domandi, regendi, ad usum suum solertia, dominorum; maximorum Dei operum, in quo sita maxima felicitas, contemplatorum; & quæ his sunt affinia: magnum, inquam, ex hac consideratione, rem recta ratione putantibus (ut sacra taceamus) argumentum, aliquid hominum culpa intervenisse, quod rerum ordinem præter summi Creatoris propositum, & primas mundi leges invertèret, & cujus occasione in omnem posteritatem noxa derivata sit. Sed ista non hic excutimus.

Si ita autem res habet, & ita nati sumus, ut homine nihil sit in terris miserius; homines illos, an portenta, & monstra in ultimas terras deportanda censibimus, qui Deum ipsum de foelicitate provocare sunt ausi? Urinam non & in illis Seneca; scriptor alioquin utilissimus, nisi ubi grandiloquentiam illam Stoicam (putidam magis an impiam!) affectat. Quid vero miramur hominem quondam in plena foelicitatis humanae possessione, sorte sua non contentum, divina affectasse, qui videmus repertos esse, qui in miserrima hac lapforum conditione, suam foelicitatem Divinae æquarent, immo antepone-
rent?

Cæterum quoniam miseriae humanae consideratio multis obtrestandi, & de providentia Divina male sentiendi occasionem præbuit: quamvis plana omnium objectionum solutio ex una conditi, lapsi, & per Christi reparati hominis historia peti possit; non possum tamen quin divinos Euripidis versus, quibus Dei causam agit, & erga hominum genus benignitatem asserit, dignos

dignos qui intimo animo recondantur, Lectoribus commendem. Quia autem plures sunt, & nos non hic id agimus, locum indicasse (qui in Ἰκαπλ. ab istis ——— ἐλεξε γὰρ τις ὡς πᾶς χείρονα Πλείων βροτοῖσιν ὅτι τῆς ἀμείνοισιν ad ista, Δοκῶμεν εἶναι δαιμόσιον σοφώτεροι.) sufficiet.

Enimvero, cum miseriæ humanæ non una sit species; non unum caput, Homerus hic pro oblata occasione, ex contextu orationis petenda, eam potissimum exagitat, quod eo p̄terique fuit ingenio, ut nec læta, moderate; nec tristia, constanter, seu fortiter ferre queant. Nec id immerito Poeta sapientissimus: cum secundum philosophos, & qui à philosophis hauserunt, Historicos, & Poetas, sapientiæ humanæ præcipua pars in eo sita sit, ut in utriusque fortunæ periculo, modum & æquanimitem præstemus. *Es est sapiens, quem quærimus; hic est beatus, cui nihil humanarum rerum, aut intolerabile ad demittendum animum; aut nimis lætabile, ad effereendum videri possit: ait Cicero,*

Cicero, ad Homeri mentem appositissime. Hujus generis monitis ac præceptis pleni sunt philosophorum, ut alios scriptores omittam, libri.

Sed aliud præterea ab Homero his verbis innuitur; quod plerique scil. in adversis ferendis tam molles sint & queruli, id eo præcipue fieri, quod beati, de fortunæ inconstantia minime cogitarint. Quo pertinet illud sacri va-

Ecclesiastis
7. v. 14.

כיום טובה
היה בטוב וביום רעה ראה גם את
זה לעמית זה עשה האלהים על

דברת שלי ימצא האדם אחריו מאומה:

Cujus sapientiss. præcepti sensus & ordo verborum, ob quasi-
tam paronomasiæ eleganti-
tiam (ראה & רעה) quæ
verbis in priore membro
non sine venustate repetitis,
vim paronomasiæ habenti-

tibus, responderet:) paulo perplexior
& obscurior est: non tamen ita obscu-
rus, ut ad mentem sagacissimus Junius,
tum in Versione, tum in Notis (quod
nescio an de aliis interpretibus æque
dici possit) felicissime non penetraret.

Verbum

*Similium in S.
Script. parono-
mas. plura ex-
empla nos alibi,
in Tract. De
Lingua Hebr*

Verbum enim 𐤀𐤍𐤁 ad utrumque membrum, seu colon orationis pertinet, ut tam in prosperis quam adversis considerare nos jubeat divinus Magister : q. d. Tum in prosperis (in quibus lætari te, modo non ultra modum, minime prohibeo) tum adversis, meditando & considerando id age, ut in utroque statu æquo te geras animo. Ita enim consulto adversa secundis, & secunda adversis miscet Deus, & eorum momenta, seu præfinita tempora, tibi ignota esse voluit ; ut neque in lætis, præsumeres ; neque tristibus, desperares. Plane quod Orator, & Philosophus æque præstans, Dio Chrysostomus, dilucidioribus aliquanto verbis, Orat. 18. Περὶ λόγου ἀσκήσεως. Τὸ ἔμπειροι εἶναι πράττειν ἐν δυστυχίᾳ ἐν εὐτυχίᾳ, &c. ὁ γὰρ ἐπιστάμενος, οὕτως εὖ πράττει, ὥστε μάλιστα ἐπαρθήσεται. δυσπραγίαι δὲ πᾶσαι οἷον γυναικός, διὰ τὸ μηδὲν οἷς εὖ ἐπιδραττεῖ ἀνεπρόσδοτος εἶναι τῆς εἰς τὸ οὐαιτίον μεταβολῆς. i. e. *Experientia rerum, prosperarum scil. & adversarum,*
&c.

&c. Qui enim recte ista perceperit, neque in rebus secundis ultra modum effereatur; adversos vero casus omnes generose tolerabit, ut qui in secundis suis, posse omnia in contrarium vertere, probe cogitaverit. Quo pertinet & illud Ciceronis: Et nimirum hac est illa prastans ac divina sapientia, perceptas penitus ac pertractatas humanas res habere: nihil admirari cum acciderit; nihil antequam evenierit, non evenire posse arbitrari. Junii Versio, quam laudavimus hac est: Tempore boni, versare in bono: tempore autem mali, utere: (vel respice:) Etiam hoc ex adverso illius fecit Deus ipse, ea ratione, ut non possit assequi homo [eorum quæ] instant sibi quicquam. Idem in Notis; Utere secundis & adversis rebus, &c. In verbis Poetæ, τὸ (φνοί) non dicit, sed cogitat, aut reputat vertendum; cujus exempla tum in Homero ipso, tum aliis passim obvia. Cæterum, Hesiodi nobile dictum, Κρὺ-ψαρτες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώπων, si βίον vitam, non victum, vertamus, & ad incertos rerum eventus, quod in proluxa super

eo disputatione facit vir in his literis inclytus, extendamus, non aliunde clariorem quam ex his *Solomonis*, lucem accipiat; & ipsum vicissim quem nos sequimur sacrorum verborum sensum, collatis sententiis, non parum confirmet. Sed Hesiodi tamen contextus aliud requirere videtur. Sed hoc obiter.

In verbis *Homeri* notat *Eustathius*, ἀπερλεὺς hic ab eo vocari, quod posteriores Græci verbo εὐδαιμονία expreserunt: cujus significationis alibi quoque in Homero exempla affert: Ut & verbi inde formati ἀπερλεῖν, pro εὐδαιμονεῖν seu, *feliciter ago*. Quæ quamquam vir doctissimus, & de lingua Græca, si quis alius, meritissimus, in *Thesauro* incomparabili, in dubium vocet, dum ἀπερλεὺς mavult, *Vigorem*, hic interpretari: sed & τὸ ἀπερλεῖν, aliter melius exprimi censeret: non tamen ab illo quicquam afferri video, cur ab *Eustathio* sententia discedendum nobis sit. Nam quod ἀπερλεῖν *vigorem* corporis quoque

que significet, quæ significatio huic loco bene conveniat; verum id quidem est, si de versus unius, ac singularis, sententia seorsim pronunciandum nobis est. Sin eorum quæ sequuntur, & in quibus totius loci præcipua sententia versatur, habenda ratio est; multo aptior εὐδαιμονίας quam *vigoris* significatio huic loco fuerit; quod ex iis quæ dicenda nobis supersunt, clarius liquebit. Γένεσι porro ὠρορόσι, ut hic *Homerus* loquitur, opponuntur apud auctorem *Epist.* ad *Hebræos*: γόνατα πῶδ' αὐτῶν ἐλκευμένα. (Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας, καὶ τὰ πῶδ' αὐτῶν ἐλκευμένα γόνατα ἀπορθεύσασατε) quem tamen ad Græcam phrasim sive παροιμίαν (quando vim παροιμίας habent hæc verba, haud secus ac ista *Theocriti*: οἷς γόνυ χλωρόν) respexisse, stultum sit credere; cum ex *Hebraicis* *Esaïæ* sumpta sint illa: nec mirum cuiquam videre debeat, si in re, quæ in ipsa natura tam manifestum habet fundamentum; plures, quamvis diversis utentes linguis, ejusdem naturæ participes,

cipes, conveniant. Sed & Homero, *ῥοῦατα λῶει*, pro *occidere*, allicubi dictum.

Deum, bonorum & malorum, quæcunque homini contingunt, auctorem esse (quod & alibi quoque verbis non minus disertis) asserit hic Homerus. Quod etsi sacra Scripturæ, si recte intelligatur, valde consentaneum est; caute tamen, non tam veritatis, quam ab Homero, homine ethnico, *Christiani* non exigimus; quam Homeri ipsius causa accipiendum est, ne scelesti dogmatis infamiam ipsi inuri patiamur, quasi Deum auctorem peccati; & insonantium calamitatibus delectari eum scisceret. Nam quod quidam nefarii dogmatis invidiam ita conantur amoliri, quasi ipsum *esse*, seu vivere, majus esset bonum, quam quivis seu corporis, seu animi cruciatus, malum; idque argutiis nescio quibus metaphysicis adstruere conantur: tam putidum & puerile est, ut serio id quenquam, qui quidem mentis compos, credere; aut vero quo crederetur ab aliis, & non potius ad inanem subtilitatis ostentationem, affirmasse

masse, vix mihi credibile sit. His igitur & similibus aliis de absoluto Deorum imperio, & inevitabili fato dictis; opponantur alia, quæ ab eodem, si non saniore iudicio, certe cautiore sermone, Sacræ doctrinæ consona, tradita sunt. Qualia quæ Odyssæa prima, his verbis.

Ω πόποι, ὅσον δὴ νῦν θεοὶ βέλτερος ἀνθρώπωνται !
 Ἐξ ἡμῶν γάρ φασι κακὰ ἕμμεναι· οἱ δὲ καὶ ἀνδρείως
 Σφῆσιν ἀπαδιδίχουσιν ἑσφ' ἑμῶν ἀλγῶν ἔχουσιν.

*Papa, ut scil. Deos mortales cu'pant !
 Ex nobis en. inquirunt mala esse, qui v. ipsi
 Suis stultitiis præter fatum angores pati-
 antur.*

Quod autem τετληόπι θυμῷ vertunt hic *patienti animo* : nihil à mente Poetæ, nisi commoda expositione leniatur, fingi potest alienius. Est enim *patientia*, non virtus tantum, sed præ virtutibus aliis, generosæ indolis, & consummatæ sapientiæ argumentum : cujus tanta est efficacia, ut maximorum malorum sensum, non temperet modo, sed & quodammodo superet. Nemo mala sua patienter ferentem, vere dicat miserum, cum tanti sit, fuisse miserum, ut *patientia*

entia disceretur : aut certe, vere mala illa dicat, per quæ ad tantum bonum, quantum est *patientia*, pervenitur. Fateor apud Homerum eam verbi notionem non semel occurrere : sed nihil obstat, quin ut nomen (ut Grammatici loquuntur:) *substantivum* τλήμων, alias, *patientem* ; alias, *miserum* & *ærumnosum* significat : ita & *participium* πτλῆκως, requirente id sententia, eandem significationis latitudinem admittat. Haud absimilis & verbi Latini *patiens* usus apud Latinos ; cum alias pro virtute ; ut cum Cicero dicit ; *Externorum bonorum*, & *in utendo rationem* ; (λόγοι : moderationem:) & *in carendo patientiam* semper expetendam putavi : alias pro mera tolerantia, sive cum *patientia*, sive secus, conjuncta ; ponatur : ut cum legimus. *patientiam turpitudinis, impudicitiae*, & id genus alia.

Jam pervenimus ad præcipuam verborum Homericorum sententiam, & quam præcipue tractandam hic suscepimus : in istis :

Τοιός γδ νόθος δέιν δαχδονίων ἀνδρώπων,
 Οἷόν ἐπ' ἡμᾶς ἀγχι Πατρὸς ἀνδρῶν τε δαῶν τε.

Tres autem, si non omnes illas, certe præcipuas verborum istorum interpretationes nobis observatas expendemus.

I. Prima, quam antiquissimam agnoscit *Eustathius*, est eorum qui cælo & syderibus omnia humana, ipsas etiam mentes, his verbis ab Homero subjici censebant: quasi hoc voluisset, prout cujusque diei naturalis ex astrorum positura & influxu constitutio est; tales & homines, pro cujusque particulari temperamento, & animo & corpore, quotidie existere. Diversum hoc ab Astrologorum scitis, qui ex cujusque proprio sydere, seu *hora natalitia*, (ut Cicero alicubi loquitur) de unoquoque pronuntiant; nisi quod in eo conveniunt, quod astris & ipsi voluntates humanas subjiciunt, & inevitabile fatum, quod vulgo *mathematicum* vocant, adstruunt: de quo elegans & acuta extat *Quintiliani* Declamatio. At homines callidi cum viderent suam Doctrinam male vulgo audire, ut quæ non homines tantum in truncos & stipites, libertate agendi

gendi spoliatos, convertat; sed jura divina pariter & humana varie confundat: multa commentum sunt, quibus impia dogmata pro virili mollirent: saltem quibus suæ securitati, ut impune sibi id liceret, consulerent. Quamquam de Ptolemæo, tantæ doctrinæ meritique viro, libenter ego crediderim, aut aliis credentibus concesserim, bona eum fide agere, cum causas cœlestes longa disputatione in *Tetrabiblo* suo (ut & in *Carpo*) certis aphorismis sic temperat, ut multa, necessitate liberet, & sapientiæ humanæ relinquat. Firmicus autem; cautus dicam, an ridiculus, qui sic omnes alios fato subjicit, ut *Imperatorem tamen Rom. excipiat: Solus, inquit Imperator stellarum non subjacet cursibus; & solus est in cujus fato stellæ decernendi non habent potestatem.* Sed præcipue quorundam de isto numero, qui *prædictiones* suas veteratoria arte extructas, imperitæ plebiculæ magno pretio venditant, stuporem dicam, an impudentiam, miror, qui negant, immo magnis asseverationibus pernegant, illos ullo ævo repertos astrologos, qui res huma-

nas syderibus absolute subjicerent, & arbitrii libertatem plane tollerent. En homines dignos quibus futura credantur; qui de præsentibus ac præteritis, notissimis, certissimis, aut tam impudenter fallant, aut tam turpiter ipsi fallantur.

Sed redeamus in viam. De faustis & infaustis diebus extat *Hesiodi*, Poetæ post *Homerum*, antiquissimi carmen; & conscripta sunt olim *Diaria* sive *Ephemerides*, quæ doctrinam illam ex *Ægyptiorum* Commentariis & observationibus præcipue petitam, continebant. Sed aliud est tamen, eventus humanarum actionum fato subjicere; aliud ipsas voluntates, & mentes, quod isti modo nobis dicti ex his *Homeri* verbis adstructum volebant.

Hæc igitur veterum quorundam fuit expositio, ut *Enstathius* perhibet; ut & *Scholia* Homerica, seorsim ab *Enstathio* Commentariis edita: quæ cur τοῖς φιλοσόφοις hanc interpretationem proprie tribuant, si mendo caret locus, non intelligo. Magis enim secunda, & tertia, de quibus dicturi sumus, philosophum

phum redolent; quam hæc prima. *Enstatbini* certe, qui plenius hæc tradit, qui etiam *Orphei*, & *Hesiodi*, meminit, nullos philosophos commemorat; sed antiquam eam tantum expositionem esse (παλαιὴν ἔ τῷτο; ut ipse loquitur:) agnoscit. Fallor, aut etiam in istis *Scholiis*, οἱ μὲν παλαιοὶ, non φιλόσοφοι scriptum fuit: nisi fortasse respexit consarcinator ad illud *Enstatbii*; aut quod id *Enstatbii* saltem; de ista expositione iudicium: eam esse τοῦτ' ἐπὶ δὲ δοκῶντα κοινῶς i. e. præter vulgarem sensum, seu magis receptam opinionem, atque ideo philosophis adscribendum credidit.

Hoc loco monendus est lector, verba HomERICA, constante syntaxi, sed diverso longe sensu, dupliciter ordinari posse. Primo modo, ut τὸ οἶόν, ad ἡμᾶρ referatur, & præpositio ὅτι non ad ἡμᾶρ, sed ad verbum ἀγῆ pertineat: quasi scripsisset Homerus, Τοῖος νόος τῶν ἀνδρ. οἶον ἡμᾶρ ἐπ' ἀγῆ Πατὴρ, &c. Hoc modo acceperunt seu verba struxerunt prioris istius interpretationis auctores: Sed &

Cicero quoque, qui etiam ad eorum mentem collimasse videri possit, dum vertit,

*Tales sunt hominum mentes, qualis (vel
ut al. quali) Pater ipse
Jupiter auctiferas lustravit lumine ter-
ras.*

Ita vulgo hæc eduntur. Sed melius, ut in quibusdam, *auctiferas*; Et, si verum quod Camerarius exhibet, *lampade*; non dubitarim *auctifera*, vel *astrifera*, (i. e. ἡλιακῇ unde & ἡλιακαὶ ἡμέραι, in Eustathio, &c.) præferre. Sed ad sensum verborum ut redeamus; Augustinus certe ex hac Ciceronis versione, etiam Homërum *fatum* constituisse, à multis ejusdem assertoribus colligi solitum docet, *De Divit. Dei*: lib. 5. c. 8. Sed *Stoicum*, non *Mathematicum* factum, sive *astrologicum*: de quo hactenus. Hactenus prima constructio.

II. Aliter ordinari verba possunt, si legamus: Τοῖος ἴσος ἀνθρ. οἶον (ἴσον scil.) ἐπ' ἡμᾶρ ἀγγοῖ Π. &c. Hujus constructionis

tionis sententiam (quæ secunda verborum Homericorum interpretatio est:) sic exequitur Vir non uno nomine mihi venerandus, & de Rep. literaria indefesso studio, & labore (ut de ingenio, & cæteris dotibus nihil dicam:) adeo meritis, ut de tanto exemplo nunquam cogitem, quin tenuitatis meæ conscientia vehementius afficiar; hoc solo me sustentans, quod alia potius omnia, quam voluntas, defuere. Ita autem ille in Epistola sæpius edita: [*Vere quidem dictum Apostolo, dona Dei esse ἀμείλικτα, neque Deum unquam pœnitere sua erga mortales liberalitatis: Sed hoc in bene utentibus præcipue verum apparet. Docet namque usus, cum qui hodie fortissime se gesserit, die crastino fieri posse ignavum; & idem est in cæteris Dei χάρισμασι. Homerus igitur naturalis lucis ductum secutus, divinitus monet, non debere aliquem propter quasunque ingenii, corporis, vel fortunæ dotes superbire: hominem enim tantum posse, quantum illi Deus in singulos dies bonæ mentis & auxilii sui suggerit. Divina prorsus sententia, & tam digna quam posterum imitarentur,* &

& memoria mandarent, quam indigna quæ,
 &c.] Idem ibid. [Tanti veteres fecerunt
 hunc locum, ut Archilochus, cujus alias quo-
 que ex Homero *χλοπῆς* notat Clemens in 6.
Miscellaneorum suorum, pulcherrime il-
 lum sic fuit imitatus :

Τοῖς γὰρ ἀνδρῶν τοῖς θυμῶς, Γλαῦκα Λαερτιάδῃ παῖ,
 Θνητοῖς, ἰκλίνῃ Ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγχι.]

Haftenus ille. Notabit Lector in
 Archilochiana imitatione eandem quæ
 in Homeri verbis, structionis ambiguita-
 tem ; ut quomodo ille legenda censue-
 rit, incertum sit. Diogenes autem La-
 ertius in *Pyrrhone*, Scepticæ sectæ prin-
 cipe ; postquam docuit ideo Homerum
 à multis scepticum haberi, quod eadem
 de re aliter atque aliter, pro re nata, lo-
 quatur, neque sibi in judiciis constet ;
Homeri quidem versus nullos ibi promit
Diogenes ; sed qui ex *Homero* prom-
 pti sunt, *Archilochi*, supra allatos :
 quos *Diogenem* ex serie disputationis ita
 legisse, ut ἐφ' ἡμέρην (quæ Homericis,
 ἐπ' ἡμᾶρ respondent :) conjunctim le-
 geret, maxime probabile sit : quod &
Diogenis

Diogenis interpres (sed & reclamante viro doctiss. postea nominando :) secutus est. *Aristoteles* etiam in III. *De Anima*, profert *Homericos* versus in eum finem, ut quantum ex contextu ipsius colligere datur, ἐπ' ἡμᾶρ, & τοῖσι τόσι conjuncta voluerit : ut & *Pacius*, fidelis ejus interpres in *Commentariis*, pluribus exponit. Ita autem *Aristotelem* censuisse, ex eo quoque mihi valde probabile est, quod alibi in *Metaphysicis*, (ut mox dicturi sumus) ubi sensum seu moralem, seu physicum dicendum, qui ex altera sive priore ista constructione conficitur, pluribus prosequitur ; loco tam opportuno, & invitante materia ; versus tamen istos *Homericos* non laudat : aliud vero ex *Homero* profert, quamvis ex aliorum magis quam propria sententia, quod à proposito magis remotum, & dubiæ non minus interpretationis est.

Eandem constructionem secuti sunt & *Maximus Tyrius* (ut de *Plutarcho* nihil dicam, quia pars qua *Homeri* vitam complectitur, à *Plutarcho*, quo solo nunc utor, abest) in prima Διαλέξει.
&

& Theon Sophista, in *Progymnasmatibus*, cap. 1. Saltem si Latinos Interpretes, viros doctissimos, ipsi sequimur. Nam ex ipsis auctoribus, quid amplexi sint, haud facile colligas. De Minutio Felice, qui tamen τὸ ἐκ' ἡμῶν, ut minus necessarium omisit, facilius iudicium. Audio Poetas, inquit, unum Patrem divum atque hominum prædicantes, & talem esse mortaliū mentem, qualem Parens omnium Deus induxerit: An fortasse (si conjecturæ locus:) scripserat Minutius *indies*: & ita plene Homerum expresse- rit: quod qui non intelligebant quo pertineret, in *Deus*, quod obvium magis erat, mutaverint? Aut *Deus indies*, à Minutio scriptum; & ex similitudine verborum, (quo nihil in omni Manuscriptorum genere frequentius;) alterum *indies* exciderit; Propius tamen in Minutii verba intuens, & istud induxerit præcipue advertens, jam incipio dubitare, an ad 2. hanc, quam nunc persequimur, interpretationem & constructionem, Minutii verba pertineant: an potius tertiam; mox tractandam. Attendat lector, & fortasse non

non valde refragabitur. Hoc igitur primum observamus, in Homero, το *Deus* non esse, sed *Pater* tantum. Quod si pro *Deus* in Minutio scribamus *diem* (& quid proclivius, quam ista mutasse, qui de Homero, à Minutio expresso, nihil cogitabant?) nerveose & plene totum Homeri sensum reddiderit: *Talem esse mentem mortalium* (ὅτι, ἡμεῶν) *hominum: Qualem parens omnium* (divum atque hominum: ex superioribus verbis:) *diem induxerit.* Quod quid est, quam Homericum purum putum: οἷον ἡμεῶν ἐπάγει; Nihil video quod possit his objici. Atque hæc sunt, quæ de secunda loci istius Homerici interpretatione se nobis obtulerunt.

III. Ad tertiam jam pervenimus, quæ prima illa verborum constructione (τοῖς θεοῖς · & ἐπ' ἡμεῶν) nititur; atque in eo quidem cum prima seu astrologica interpretatione convenit: sensum autem longe diversum ex verbis sic structis elicit: Qualem scil. cujusque diem (i. e. statum & fortunam:) pro diversa temporis ratione *Deus* esse voluerit; *talem*

talem & animum ipsius; id est, mores, & opiniones esse solere. Quod ut ut sæpe ita contingat, & de multis vere dici possit, mutato eorum statu, cum moribus & opiniones mutari: nihil tamen necesse est Homeri verba ad utrumq; simul extendere, cum vox *ἴσος* ut utrumq; potest comprehendere; ita & utrivis, seu moribus, seu opinionibus, ex usu loquendi, possit esse propria. Nihil igitur obstat quin Homeri mentem plane simul & eleganter expresserit Terentius, his verbis, in *Hecyra* sua: *Omniibus nobis ut res dant sese, ita magni atque humiles sumus.* Ubi Donatus, vetus interpres, hos *Homeri* versus affert; & hoc itidem ex *Apollodoro*; *Οὕτως ἕχεται διὰ τὰ πράγματα σίμωδός ην, καὶ ταπεινός.* Alludere autem hunc verborum Homericorum sensum plurimi, inter alios *Menander* Comicus, insigniter, non uno loco; ut cum dicit:

Τὸ δὲ κεφάλαιον τῶν λόγων, ἄνθρωπος εἶ,
 οὐ μετέβολλ' ἑπὶ πόντον ὥς οὐδ' ὅτι, καὶ πόλιν
 ταπεινότητα, ζῶν ἔδ' ἐν λαμβάνει.
 Καὶ μάλ' ἀδικαίως· ἀδανείσκειτον γὰρ οὐκ
 εὐδὲς, μεγίστοις δ' ἐκχομῆται πράγμασιν.

Namque

*Namque verbo ut uno finiam, natus es homo,
Quo nullum animal obnoxium sorti magis,
Ipsum erigenti, & deprimenti postmodum.
Et jure; namque est omnium infirmissimum;
Tamen implicari maximis rebus solet.*

Idem alibi:

—ὡφράρον γίναθ' ἢ λίαν περὺν.
"Ο, τι πλῦτ' ἔχων καὶ κακηνύον
ἔς τιεν ἥδος, ἐκ ἐς τὸ πρίον ἦν.

*Immodicus affert luxus arrogantiam.
Faciuntque opes, ut dominus in mores novos
Impingat, habeant qui simile nil pristinis.*

Extant & apud alios tum Græcos, tum Latinos scriptores in eandem sententiam non pauca, quorum collatio, prout se legentibus, & Homericorum verborum non immemoribus offerent, haud infructuosa fuerit. Tale illud apud Q. Curtium, purissimum, & prudentissimum scriptorem: *De gestis Alex.* lib. 7. *Cæterum, etiamsi militis tui vel in agmine deficientis & fatigati—aliqua vox asperior esset accepta, mernoramus fortibus factis, ut malle ea tempore nostro* (i e. χακοπραγία, seu calamitati: ut apud

pud Cicer. sæpe:) *imputare quam animo.*
Cum quid accidit tristius, omnes rei sunt.
Corporibus nostris, quæ utique non odimus,
infectas admoventur manus. Parentes li-
beris si occurrant, & ingrati, & inuisi
sunt. Contra, cum donis honoramur, cum
præmiis onusti revertimur; quis ferre nos
potest? quis illam animorum alacritatem
continere? Tot verbis non aliud dicit,
quam quod Terentium paucis expres-
sisse vidimus.

De duplici porro notione vocis ὅον,
ante diximus. Alii igitur τὸ ὅον cum
proprie acciperent pro mente & intel-
lectu; humanæ omnis, tum scientiæ,
tum sapientiæ, incertitudinem & incon-
stantiam, ab Homero his verbis innui-
tradiderunt; ut quæ à Dei voluntate
tota penderet; ac prout ille mentibus
nostris influeret, aut res externas, lætas
aut contra, nobis offerret; talem &
prudentiam nostram esse, & tales de re-
bus ipsis opiniones. Sextus Empiri-
cus, adversus Mathematic. libro 7. ὁρὸς
τοῦς λογικῆς τὸ ἡμᾶρ, interpretatur, τὸ πε-
εῖχον, (acrem scil.) quod λογικὸν ἔφρεν-

pus esse (*ratione & prudentia praditum*)
 ex his *Homeri* versibus colligi docet. Ip-
 se autem rem pluribus explicat, ex *He-
 racliti* scitis : quæ non sunt hujus loci.
 Ibi quoque *Archilochi* quæ supra ad-
 duximus, ad eandem τῷ ἑρμῇ χροτος ποιεῖν
 probationem; sed contractionibus pau-
 lo verbis : Τὸς ἀνθρώπους τοιαῦτα φροεῖν,
 ὅποιον Ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγει. Ubi interpres
 Latinus ἐπ' ἡμᾶρ in *Homero*, & ἐφ' ἡμέρην
 hic, in *Archilochi*, conjuncta simul inter-
 pretatur; sic tamen ut cum illis qui
 præpositionem cum verbo ἄγει conjun-
 gunt (non cum illis qui vertunt *indies* :)
 in verborum sententia consentiat. Ver-
 tit enim in utroque : *ad qualem diem de-
 ducit illos Jupiter*. Idem *Sextus* lib. 5. ad-
 versos *astrologos* : postquam *Chaldæo-
 rum* doctrinam narravit, συμπάγειν scil.
 τὰ ἐπύδα τοῖς ἑταίροις, ὅτι τὰς ἐκείναις ἀ-
 πορροίας ἐχέουσι πάντα νοχμεῖσθαι. nul-
 la alia *Homeri* mentione facta, versus hos
 eosdem *Homericos* inserit, ut ejusdem
 (quod ex contextu colligendum) do-
 ctrinæ, si non fundamentum, saltem fir-

H

mamentum:

mamentum. Non sine causa autem suspi-
cetur aliquis priorem illam ἐν ἡμέρᾳ (*in-*
dies;) syntaxin; illum hic voluisse, ex
isto quod immediate præcessit, ἐξ ὧν.
Interpres tamen aliter ibi Latinus, ne-
que ego quicquam affirmo.

Plinius *Nat. hist.* l. 7. c. 40. ubi dis-
putat, non quod hic Homerus sane, om-
nium quæ terras colunt animantium ho-
minem esse miserrimum sed quod prox-
ime accedit, *mortalium neminem esse sæli-*
cum; paucis aliis interpositis, eo mox ar-
gumento utitur; *quod nemo omnibus ho-*
ris sapiat: & id ipsum ut *vatis dictum*
profert. Verba Plinii: *Quid quod nemo*
mortalium omnibus horis sapit? Utinam-
que falsum hoc, & non à Vate dictum quam
plurimi judicent. Ita Plinii editio, quæ
mihi nunc una suppetit; sed nescio quis
sensus ex hac lectione tolerabilis expri-
mi possit. Puto Plinium scripsisse, *indi-*
cent (non *judicent*) i.e. indicio sint. Op-
tat Plinius pro sua erga genus homi-
num benevolentia, ut aliter res haberet,
& non tam multi quotidie tristissimis
exemplis hanc humani ingenii levitatem
comprobarent, adeoque fidem facerent,

non

non ab homine futile, seu vulgari Poeta; sed vero *Vate* ita pronunciatum esse. Huc facit adagium, *Vates es*: & quod Plinius idem alibi, de Catone; *quia Vatem dixisse*: & iterum; *Vatem prorsus quotidie facit Catonem, & oraculum*. Hic autem vates, quem vult Plinius, quis alius quam Homerus: & Homerus, hoc ipso, quem tractamus loco?

Aristoteles in divina de *veritate et scientie certitudine* disputatione, contra illos, qui quidvis esse verum, quod cuique tale videretur (quorum principem narrat Anaxagoram:) asseriebant: addit porro de Homero; *περὶ δὲ καὶ τὸν Ὅμηρον, τοιαύτην ἔχοντα φάνησθαι πλὴν δόξαν, ὅτι ἐποίησεν τοὶ Ἕκτορα ὡς ἐξέστη ὑπὸ τῆς πληγῆς, καὶ αὐτὸν ἀλλοφρονέοντα ὡς φρονέοντας μὴ καὶ τὰς παρὰ φρονέοντας, ἀλλ' ὅσα ταῦτα*. Latina mox dabimus. Hic quidem Homerus ipse nominatur, at loci quem tractamus hic, nulla mentio. Nos tamen hunc Aristotelis locum, *Joach Camerarii*, viri laudatissimi, nec tamen unquam satis laudati, auctoritate moti, eo libentius adduximus, quod is in *Præfatione* ad suum, in

primam *Iliadem* Commentarium, varias Homeri laudes persequens, & id inter alia, quod pleraque Philosophorum, (quod & Plutarchus, aliique innumeri docuere:) ab Homero sint hausta: Anaxagoræ opinionem ab hoc ipso loco, nobis tractato, præcipue repetit. Ego tamen hoc ex verbis Homericis elici recte posse, nisi idem sit, nullam esse veritatem; & hominum, qui veritatem sectantur, & profitentur, pro diverso suo statu, inconstantia esse (quod tamen ut verum sit, sufficit si de plerisque vere dici possit:) de veritate judicia; non puto. Sed nec ex eo, quem ab aliis proferri loco (quando jam in eo sumus, & *Homeri* causam agimus:) modo dicebat Aristoteles; nisi inanibus argutiolis, potius quam vera ratione ducimur. Verba Aristotelis Latine versa hæc sunt: *Dicunt & Homerum ejusdem sententia fuisse, eo videri, (vel, constare; φαίνεται) quod Hectori fecerit, cum ex vulnere dolore mente motus esset, ἀλλοφρονέσθαι (q. d. aliud sapientem; vel, sentientem;) jacuisse: quasi qui desiperent, saperent q. & ipsi, sed aliter quam prius.* Nihil respondet Aristoteles

stoteles pro Homero ; nec, opinor, tam pueriles nugæ, seriac ujusquam responsione dignæ sunt. Quam multa sunt in omnibus linguis, quæ composita aliud significant, quam cum simplicia ? Sed & simplicia, ut vox ista *φορεῖν*, alio atque alio modo, pro re nata usurpari, interdum & contraria significare, quis ignorat ? An id potius urgent, quod *ἀλλοφορεῖν*, non *ἑτεροφορεῖν*, aut aliquid aliud, quod æque notum, & legi metricæ congruens, usurparit ? Eadem, in diverso tantum verbo, futilitas ; cum etiam τὸ ἄλλο, tum in compositione, tum solum, non uno semper accipiatur modo. Qui pleniorē hujus verbi expositionem volet, adeat *Galenum*, qui *Hippocratem* quoque eadem qua *Homerus*, notione usum docet : adeat & *Eustathium*, in *Ιλιάδ.* ψ. qui (quod *Aristotelem* illustrat) illos etiam notat, qui ex verbo, ut ipsi apud *Homerum* interpretabantur ; νόμος id est, usu & consuetudine ; non ipsa natura, prudentiam, seu sapientiam metiebantur. Quanquam autem non ignorem, verbum hoc *ἀλλοφορεῖν* apud

apud Homerum non uno loco reperiri; nondum tamen mihi locus ille repertus, quem memorat Aristoteles, confirman- te Camerario : ubi scil. hoc verbum de Hectore χεῖμας seu *jacente* sit usurpa- tum. Viderint illi, quibus librorum copia, aut certe majus otium.

Quia autem Plutarchus alicubi pro- posito hoc Homeri versu : Ζεὺς ἀρετῶν ἀνδρῶσιν ὀφέλλει τε, μινύθει τε non patitur hic ἀρετῶν de virtute vera exponi, quasi τῶν φρόνῳ αὐξάνῃ ἢ κολύει ὅπῃ τῇ τύχῃ χεῖσθαι, nullatenus admittendum esset ; quæ Stoicorum quoque fuit opinio, quidvis potius à Deo petendum esse, quam sapientiam & virtutem, ut quæ nostri juris essent, nec aliunde pende- rent : ut liquido constet, quam diversæ fuerit Homerus opinionis, & quam non aliena sit ab ejus sententia quam ulti- mam prosecuti sumus verborum ipsius interpretatio : age Homerum ipsum hanc litem dirimentem verbis tam cla- ris audiamus, ut nullus sit evadendi lo- cus. Sic autem ille Οἴων. ↓'. Penelo- pen,

pen, prudentissimam, & castiss. ut fingit ipse foeminam loquentem inducit :

Μαῖα φίλη, μαργήν σι διδὲς θύου' δὲ τὴ δυνάττει
 Ἄσπορα παῖδους, καὶ ἐπίστροφά τ' ἢ μάλ' ἔσται
 Καὶ τὴ χαλῖφρονίοντα σπορροσύνης ἐπίστροφου.

*Nutrix dilecta, insanam te Dei qui possunt
 fecerunt.*

Insipientem facere qui vel prudentissimus fuerit :

*Et delirium fecerunt, ut prudentiam iniret
 & assequeretur.*

Hoc unum, etsi alia non desunt, suffice-
 re putamus, ut id efficiamus quod volu-
 mus. Neque aliud jam superest, quam
 ut propositis pluribus interpretationi-
 bus ; sed & syntaxi non una verborum:
 quid nobis maxime probetur, ut ad
 Homeri scopum maxime genuinum,
 paucis indicemus. Et de Syntaxi quidem
 plane ita censemus, quanquam altera
 magnis auctoritatibus nitatur, eam ta-
 men, quæ τὸ τοῖον, ad ἡμᾶς refert, esse ve-
 rissimam : in quo viros quosdam doctis-
 simos, & nominatim, qui multorum in-
 star esse possit, Henricum Stephanum,
 in Notis ad Pyrrhonis vitam a Dio. La-
 ertio conscriptam, consentientes habe-
 mus

mus. Sed & Giphanium, virum doctiss.
in Notis ad Homerum; in hunc ipsum
locum. Ut ἡμεας autem seu ἡμέρη pro
quoecunque vitæ statu, sive meliore, sive
deteriore, accipiatur satis usitatum est.
Et Homerus ipse alibi in non dissimili
sententia, δούλιον ἡμεας vocat *servitutem*.
Sed præstat ipsius verba ponere, quibus
interpretatio quoque, quæ mihi præter
alias loco quadrare videtur, quamque
Terentius in *Hecyra* (ut antea vidimus;
Omnibus nobis ut res dant sese, &c.) pau-
cis expressit, non parum confirmatur.
Ita autem habet iste locus:

Ἡμῶν γὰρ τ' ἀρετῆς ἀπογαίνῃσι Ἐυρύπαι Ζεὺς
Ἀρίεος, ἔντ' ἂν μιν χτ' δούλιον ἡμαρ ἔλθῃν.

*Dimidium autem virtutis aufert late-scians
Jupiter*

Viris, quando ipsos servilis dies occupat.

Notus est Hesiodi Versus :

Ἄλλοτε μιν πῖλοι ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.

Est quandoq; dies mater, quandoque noverca;

Cui geminum & illud Theocriti :

Χὼ Ζεὺς ἄλλοτε μὲν πῖλοι αἰῶρες, ἄλλοτε δ' οἶ.

*Et Jupiter interdum Serenus est, interdum
vero pluit.*

Et hæc quidem hætenus.

FINIS.

1
3
3
5
1
.
3
4
3
m

W
C
J
K
C
I
A
T
C
I
C
I